

"ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАСЫ" АҚ

"Қазақстан қор биржасы" АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен
(2021 жылдың 10 наурызындағы
№ 14 отырыс хаттамасы)

б е к і т і л д і

2021 жылдың 11 наурызынан бастап
қолданысқа енгізілді

Рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың **ЕРЕЖЕЛЕРІ**

ТҮЗЕТУЛЕР ПАРАҒЫ

1. № 1 толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (2021 жылдың 28 шілдесіндегі № 48 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2021 жылдың 29 шілдесінен бастап қолданысқа енгізілді.

2. № 2 толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (2021 жылдың 30 қарашасындағы № 68 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2021 жылдың 01 желтоқсанынан бастап қолданысқа енгізілді.

3. № 3 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі № 28 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2022 жылдың 27 қыркүйегінен бастап қолданысқа енгізілді.

4. № 4 толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (2022 жылдың 23 желтоқсанындағы № 41 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2022 жылдың 26 желтоқсанынан бастап қолданысқа енгізілді.

Осы Ережелер Қазақстан Республикасының заңнамасына, "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) "Листингтік қағидалар" (бұдан әрі – Листингтік ережелер) ішкі құжатына және Биржаның өзге де ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді және бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларының эмитенттер мен олардың бағалы қағаздары туралы ақпаратты олардың ресми тізімде болған кезеңінде ашу шарттары мен тәртібін анықтайды.

1 бап. Негізгі ұғымдар мен шартты белгілер

1. Осы Ережелерде пайдаланылатын ұғымдар мен шартты белгілер Қазақстан Республикасының заңнамасында және Листингтік ережелерде белгіленген ұғымдар мен шартты белгілерге ұқсас.
2. Осы Ережелерде пайдаланылатын өзге де ұғымдар мен шартты белгілер мыналарды білдіреді:
  - 1) **АҚ туралы заң** – "Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасының заңы;
  - 2) **Құзіретті тұлға** – тау-кен немесе мұнай-газ өнеркәсібі саласында кәсіби білімі бар және осы Ережелердің 7 қосымшасында белгіленген талаптарға сәйкес келетін, тұлға;
  - 3) **корпоративтік уақиға** – эмитенттің қызметіне елеулі әсер ететін, бағалы қағаздарды ұстаушылардың мүдделерін және эмитенттің мүдделерін қозғайтын, БҚН туралы заңның 102 бабының 5 тармағында анықталған, уақиға;
  - 4) **тәуелсіз Құзіретті тұлға** – жер қойнауын пайдаланушы кен орнында (кен орындарында) жүзеге асырған геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелері туралы, сондай-ақ осы кен орнындағы (осы кен орындарында) минералдардың немесе мұнай мен газдың ресурстары мен қорлары туралы инвесторларды, оның ішінде әлеуетті инвесторларды және олардың кеңесшілерін хабардар ету мақсаттары үшін жария есеп дайындаған және, осы жер қойнауын пайдаланушының қызметкері, үлестес тұлғасы немесе онымен байланысты тарапы болып табылмайтын, құзыретті тұлға;
  - 5) **іс-шаралар жоспары** – эмитенттің директорлар кеңесі (акционерлік қоғамнан басқа, өзге де ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған эмитенттің қадағалау кеңесі) бекіткен оның борыштық бағалы қағаздарын буферлік санатқа ауыстыру үшін негіздерді жою жөніндегі эмитенттің іс-шаралар жоспары;
  - 6) **мерзімдік есеп берушілік** – осы Ережелерде оларға қатысты осындай ашудың белгілі бір кезеңділікпен қайталанатын мерзімдерімен Биржаға ашу бойынша рұқсаттама бастамашысына қойылатын талаптар белгіленген, құжаттар (есеп берушілік);
  - 7) **ағымдағы қызмет туралы құжаттар (ақпарат)** – осы Ережелермен оларға (оларға) қатысты белгілі бір кезеңділіксіз қандай да бір уақиғалардың басталуына қарай Биржаға ашу бойынша рұқсаттама бастамашысына қойылатын талаптар белгіленген, құжаттар (ақпарат);
  - 8) **Құзіретті тұлғаның көпшілікке есебі** – жер қойнауын пайдаланушы кен орнында (кен орындарында) жүзеге асырған геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелері туралы, сондай-ақ осы кен орнындағы (осы кен орындарында) минералдардың немесе мұнай мен газдың ресурстары мен қорлары туралы инвесторларды, оның ішінде әлеуетті инвесторларды және олардың кеңесшілерін хабардар ету мақсаттары үшін құзыретті тұлға дайындаған, есеп (оларды пайдалана отырып, осындай есеп берушілік дайындалған геологиялық есеп берушілік стандарттарына сәйкес осындай есептің нақты атауына қарамастан);

;

- 9) **тіркеуші** – (Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелген бағалы қағаздарға қатысты) осы ұғым БҚН туралы заңда анықталғандай;
(шетелдік заңнамаға сәйкес тіркелген бағалы қағаздарға қатысты) тіркеушіге ұқсас немесе өзінің өкілеттіктері, функциялары және жауапкершілігі бойынша ұқсас, мамандандырылған ұйым;
- 10) **мұнай және газ бойынша геологиялық есеп берушілік стандарттары** – Society of Petroleum Engineers; SAMOG (The South African Code for the Reporting of Oil and Gas Resources), The South African Mineral Resources Committee әзірлеген SPE-PRMS (Petroleum Resources Management System) стандарттары; Canadian Securities Administrator әзірлеген NI51-101 (National Instrument 51-101) стандарты;
- 11) **CRIRSCO көпшілікке есеп беру стандарттары** – Committee for Mineral Reserves International Reporting Standards (CRIRSCO) мүшелері болып табылатын ұйымдар әзірлеген минералдық резервтер жөніндегі халықаралық стандарттар, соның ішінде Canadian Mining Institute, Metallurgy and Petroleum (CIM), the South African Mineral Resources Committee (SAMREC), The Joint Ore Reserves Committee (JORC), Competency Assessment Committee in Mining Resources and Reserves Committee (Comisionminera), Pan-European Reserves and Resources Reporting Committee (PERC), Society for Mining, Metallurgy and Exploration (SME), The Mongolian Professional Institute of Geosciences and Mining (MPIGM), "Жер қойнауын сараптау жөніндегі ұлттық қауымдастық" (NAEN) жер қойнауын пайдалану саласындағы ұйымдар қауымдастығы, "Геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелері, минералдық ресурстар мен минералдық қорлар туралы көпшілікке есеп берушілігінің Қазақстандық Қауымдастығы" заңды тұлғалар бірлестігі (KAZRC);
- 12) **елеулі ақпарат** – осы бағалы қағаздарды ұстаушылардың мүдделерін қозғайтын бағалы қағаздар эмитенті қызметіндегі өзгертулер туралы ақпарат (мұндай өзгертулер БҚН туралы заңда анықталғандай), сондай-ақ осы эмитенттің осы бағалы қағаздар бойынша өз міндеттемелерін орындау қабілетін сипаттау үшін пайдаланылуы мүмкін және/немесе осы бағалы қағаздардың құнына әсер етуі мүмкін кез келген өзге ақпарат;
- 13) **Орталық депозитарий** – "Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі" АҚ (Алматы қ., Қазақстан Республикасы).

2 бап.

Жалпы шарттар

1. Эмитенттің бағалы қағаздары Биржаның ресми тізімінде болған кезеңде (мемлекеттік бағалы қағаздарды, оның ішінде шетелдік бағалы қағаздарды, халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздарын немесе халықаралық қаржы ұйымының кепілдігімен шығарылған бағалы қағаздарды, "Листингтік емес бағалы қағаздар" секторында Биржа өткізетін сауда-саттықта (биржадағы айналысқа) айналысқа жіберілген мемлекеттік емес бағалы қағаздарды қоспағанда) оларды жіберу бастамашысына осы Ережелерде белгіленген құжаттарды (ақпаратты) ашу жөніндегі талаптар қолданылады.
2. Биржаның ресми тізіміндегі бағалы қағаздарға рұқсаттама бастамашысы эмитент және оның бағалы қағаздары туралы ақпаратты Қазақстан Республикасының заңнамасына, осы Ережеге және Биржаның ақпаратты ашуды регламенттейтін өзге де ішкі құжаттарына сәйкес ашуды қамтамасыз етуге міндетті.

3. Рұқсаттама бастамашысы Биржаға құжаттарды (ақпаратты) беру үшін осы баптың 4 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, is2in жүйесін пайдалануға міндетті.
4. Is2in жүйесі арқылы құжаттарды (ақпаратты) ұсыну мүмкін болмаған жағдайда, рұқсаттама бастамашысы:
  - 1) мұндай мүмкін еместігі туралы оның себептерін көрсете отырып, Биржаны жазбаша хабардар етуге;
  - 2) осы Ережелерде белгіленген мерзімде Биржаға осы құжаттарды (ақпаратты) басқа да ықтимал тәсілдермен (электрондық пошта арқылы, қағаз тасымалдағышта қолма-қол) ұсынуға міндетті.
5. Рұқсаттама бастамашысы осы Ережелерге сәйкес ашылуға жататын құжаттарды (ақпаратты) уақтылы беру мүмкін болмаған (оның ішінде болжанатын) әрбір жағдай туралы осындай мүмкін болмау себептерін көрсете отырып, осы Ережелердің 1 қосымшасында белгіленген мерзімдерде Биржаға жазбаша хабарлауға міндетті.

Биржа Басқармасының шешімімен рұқсаттама бастамашысына Биржаға жіберілген тиісті өтініш негізінде мерзімді есеп берушілікті ұсыну мерзімі ұзартылуы мүмкін.
6. Биржаның рұқсаттама бастамашысынан өзі жүзеге асыратын қызмет шеңберінде эмитент және оның бағалы қағаздары туралы қосымша ақпарат сұратуға құқығы бар.

3 бап.

Ақпаратты ашудың шарттары

1. Биржа алдында ақпаратты ашу шеңберінде рұқсаттама бастамашылары өзге де ықтимал ақпараттан (құжаттардан) басқа, Биржаға құжаттар мен ақпаратты осы Ережелердің 1 қосымшасына сәйкес осы қосымшада белгіленген мерзімдерде және форматтарда ұсынуға міндетті.

Рұқсаттама бастамашысы Биржаға эмитенттің қызметіне, оның бағалы қағаздарының құнына әсер етуі мүмкін кез келген елеулі ақпаратты, сондай-ақ инвесторлардың мүдделерін елеулі қозғайтын басқа да уақиғалар туралы хабарлауға міндетті.
2. Рұқсаттама бастамашысының объективті себептер бойынша құжаттарды (ақпаратты) Биржаға осы Ережелердің 1 қосымшасында белгіленген мерзімдерде және форматтарда ұсынуға мүмкіндігі болмаса, ол Биржаға құжаттарды (ақпаратты) ұсынудың жеке мерзімдерін немесе форматтарын белгілеу туралы өтініш беруге құқылы.

Бұл өтініш еркін нысанда жасалады және онда құжаттарды (ақпаратты) осы Ережелердің 1 қосымшасында белгіленген мерзімдерде және форматтарда ұсынудың мүмкін еместігінің себептері, мұндай берудің қолайлы мерзімдері мен форматтары, сондай-ақ құжаттарды (ақпаратты) көрсетілген мерзімдерде және көрсетілген форматтарда беру міндеттемесі көрсетілуі тиіс.

Биржа Басқармасының шешімі бойынша осындай өтініш берген рұқсаттама бастамашысына осы Ережелердің 1 қосымшасында белгіленген мерзімдерден және/немесе форматтардан ерекшеленетін құжаттарды (ақпаратты) берудің жеке мерзімдері және/немесе форматтары белгіленуі мүмкін. Биржа Басқармасы мұндай шешімді белгілі бір мерзімге немесе мерзімсіз қабылдауы мүмкін. Бұл ретте рұқсаттама бастамашысы ұсынған өтініш, осы өтініште көрсетілген мерзімдерде және/немесе көрсетілген форматтарда, ақпарат беруге міндеттеме-хат ретінде қаралады.

3. Осы баптың талаптарына сәйкес ашылуға жататын ақпаратты рұқсаттама бастамашысы осы ақпаратты эмитент көпшілікке таратпас бұрын Биржаға беруі тиіс.

Рұқсаттама бастамашысы Биржаға осы Ережелердің 1 қосымшасының 1-3 кестелерінде көрсетілген ақпаратты, мұндай ақпараттың құпиялылығы, эмитент белгілеген, көрсетілген ақпаратты көпшілікке тарату мерзіміне дейін сақталмау қаупі бар болса, соның нәтижесінде бағалы қағаздар нарығының барлық қатысушыларының ақпарат алуына тең қол жеткізу қағидаты бұзылуы мүмкін ақпаратты дереу беруге міндетті.

4. Осы бапқа және осы Ережелердің 1 қосымшасына сәйкес ашылуға жататын, құжаттарды (ақпараттарды) рұқсаттама бастамашылары Биржаға is2in жүйесі арқылы, кілттерін "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстандық банкаралық есеп айырысу орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық куәландырушы орталығы құрған, осы қосымшада белгіленген форматтарда (осы тармақтың екінші абзацында, 2 баптың 4 тармағында және осы Ережелердің 3 бабының 6 тармағында белгіленгендерді қоспағанда) электрондық цифрлық қолтаңбалар арқылы куәландырылған, электрондық құжаттар түрінде ұсынады *(осы абзац Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен өзгертілген)*.

КЖ/ТҚҚ жаңартылған сауалнамасы қағаз тасымалдағышта түпнұсқа түрінде ұсынылады. Сауалнамада көрсетілген мәліметтердің дұрыстығын растайтын құжаттар, сондай-ақ сауалнамада бұрын көрсетілген мәліметтердің өзгергенін растайтын құжаттар (егер ондайлар бестен аз болса, олар КЖ/ТҚҚ жаңартылған сауалнамасын ұсынбай ұсынылады) түпнұсқа немесе қағаз тасымалдағыштардағы нотариалды куәландырылған көшірмелер түрінде ұсынылуы тиіс, ал Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің аумағында жасалған құжаттар, сондай-ақ Биржада құжаттардың дұрыстығын өзге қолжетімді көздер арқылы тексеруге мүмкіндік болмаса, апостильденуі немесе заңдастырылуы тиіс.

5. Осы Ережелердің 1 қосымшасында белгіленген корпоративтік уақиғалар жөніндегі ақпарат Биржаға қаржылық есеп берушілік депозитарийінің интернет-ресурсында ақпаратты орналастыру мақсатында эмитенттер үшін уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша берілуі тиіс.
6. Осы Ережелердің 1 қосымшасының 1 кестесінің 7 және 8 жолдарына сәйкес рұқсаттама бастамашыларының ашуына жататын ақпаратты (мәліметтерді) (ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізуді Орталық депозитарий жүзеге асыратын бағалы қағаздарға қатысты) Биржа мен Орталық депозитарий арасындағы ақпараттық арна арқылы алады.

Биржа мен Орталық депозитарий арасындағы ақпараттық арнаны пайдалану мүмкін болмаған жағдайда Биржа бұл туралы рұқсаттама бастамашыларын электрондық пошта арқылы хабардар етеді.

Рұқсаттама бастамашысы осы Ережелердің 1 қосымшасының 1 кестесінің 7 және 8 жолдарына сәйкес ашылуға жататын ақпаратты (ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізуді Орталық депозитарий жүзеге асыратын бағалы қағаздарға қатысты) осы бапта белгіленген мерзімдерде және тәртіппен Биржадан тиісті хабарлама алынған күннен кейінгі күннен бастап екі жұмыс күнінен кешіктірмей беруге міндетті.

Биржа мен Орталық депозитарийдің арасында ақпараттық арнаны пайдалану қалпына келтірілген кезде рұқсаттама бастамашыларына электрондық пошта арқылы тиісті хабарлама жіберіледі.

6. Биржаға бұрын берілген құжатты (ақпаратты) ауыстыру қажет болған жағдайда, рұқсаттама бастамашысы Биржаға ауыстыру үшін берілетін жаңа

құжатқа (жаңа ақпаратқа) ауыстыруға әкеп соққан себептерді көрсете отырып, тиісті хабарламаны қоса беруі тиіс.

7. Осы Ережелерге сәйкес ақпаратты ашу шеңберінде Биржаға бұрын берілген құжатты кері қайтарып алу қажет болған жағдайда, рұқсаттама бастамашысы Биржаға кері қайтарып алуға әкеп соққан себептерді көрсете отырып, осындай кері қайтарып алу туралы жазбаша хабарлама беруі тиіс.
8. Биржа осы Ережелерге сәйкес рұқсаттама бастамашысы Биржаға ұсынған құжаттарда және/немесе ақпаратта қате басуларды, қателерді, дәлсіздіктерді немесе осы Ережелердің талаптарына өзге де сәйкессіздіктерді анықтаған кезде, ол бұл туралы осы рұқсаттама бастамашысын электрондық пошта арқылы немесе is2in жүйесі арқылы хабардар етеді.

Биржа осы тармақтың бірінші абзацына сәйкес Биржаның хабарламасын алған рұқсаттама бастамашысының оған тиісті түрде түзетілген құжаттарды және/немесе ақпаратты (осы тармақтың үшінші абзацында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып) беруге құқығы бар мерзімді шектемейді.

Осы тармақтың бірінші абзацына сәйкес хабарлама алған рұқсаттама бастамашысы Биржаы тиісті түрде түзетілген құжаттарды және/немесе ақпаратты көрсетілген хабарламаны алған күннен бастап немесе осы Ережелердің 1 қосымшасында белгіленген мерзім өткен күннен бастап үш жұмыс күні ішінде ұсынбаса немесе көрсетілген үш жұмыс күнінен кешіктіріп ұсынса, мұны Биржа осы Ережелердің 1 қосымшасында белгіленген мерзімді бұзу ретінде қарайды.

4 бап. Is2in жүйесін пайдалану шарттары

1. Бағалы қағаздар Биржаның ресми тізімінде болған кезеңде оларға рұқсаттама бастамашысына is2in жүйесіне рұқсат беріледі.
2. Рұқсаттама бастамашысы is2in жүйесін тек құжаттарды (ақпаратты) ұсыну үшін пайдаланады.
3. Is2in жүйесіндегі сәйкестендіру және оны ақпаратты ашу процесінде пайдалану осы жүйенің параметрлеріне және Биржаның ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

5 бап. Қаржылық есеп берушілікті және аудиторлық есептік ұсыну

1. Бағалы қағаздары Биржаның (оригинатордың, басқарушы компанияның, ETF қаржылық көрсеткіштері көрсетілетін ұйымның) ресми тізімінде тұрған эмитенттің (оның ішінде базалық активтің эмитентінің) қаржылық есеп берушілігі жасалады:
  - 1) ҚЕХС және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есеп берушілік туралы заңнамасына сәйкес – эмитент (оригинатор, басқарушы компания, ETF қаржылық көрсеткіштері көрсетілетін ұйым) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса;
  - 2) егер эмитент (оригинатор, басқарушы компания, ETF қаржылық көрсеткіштері көрсетілетін ұйым) шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес заңды тұлға ретінде тіркелген болса – АҚШ ҚЕХС немесе БЕЖҚ сәйкес.
2. Бағалы қағаздары Биржаның ресми тізімінде тұрған эмитенттің еншілес ұйымдары болса, Биржаға ұсынылатын қаржылық есеп берушілік немесе шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік мыналарды қамтуы тиіс:
  - 1) осы Ережелердің 2 қосымшасына сәйкес есептелген көрсетілген күнгі бір акцияның (жай және артықшылықты) теңгерімдік құны туралы

- деректерді қамтуы тиіс есептік кезеңнің соңғы күнінің соңындағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп (осы акциялар Биржаның ресми тізімінде болған жағдайда);
- 2) есептік кезеңнің соңғы күніндегі бір жай акцияға базалық және ажыратылған пайда туралы деректерді қамтуы тиіс есептік кезеңдегі пайда мен шығындар және басқа жиынтық кіріс туралы есеп (осы акциялар Биржаның ресми тізімінде болған жағдайда);
  - 3) есептік кезеңдегі ақша қозғалысы туралы есеп;
  - 4) есептік кезеңдегі капиталдағы өзгертулер туралы есеп;
  - 5) осы тармақтың 1)-4) тармақшаларында көрсетілген құжаттарға түсіндірме жазба (ескертпелер).
3. Бағалы қағаздары Биржаның ресми тізімінде тұрған эмитенттің қаржылық есеп берушілігі қаржылық есеп берушілікті пайдаланушылардың кең ауқымына (шағын және орта бизнес үшін ҚЕХС) ашуға міндетті емес кәсіпорындар үшін ҚЕХС-қа сәйкес жасалмауы тиіс.
  4. Биржаға берілетін қаржылық есеп берушілік немесе шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік мынадай кезеңдер үшін жасалады (осы баптың 5 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып):
    - 1) аяқталған қаржылық жыл үшін (жылдық қаржылық есеп берушілік) – аяқталған қаржы жылының 01 қаңтарынан 31 желтоқсанына дейінгі кезең үшін;
    - 2) бірінші тоқсан үшін (3 айдағы аралық қаржылық есеп берушілік) – 01 қаңтар мен 31 наурыз аралығындағы кезең үшін;
    - 3) екінші тоқсан үшін (6 айдағы аралық қаржылық есеп берушілік) – 01 қаңтар мен 30 маусым аралығындағы кезең үшін;
    - 4) үшінші тоқсан үшін (9 айдағы аралық қаржылық есеп берушілік) – 01 қаңтар мен 30 қыркүйек аралығындағы кезең үшін.
  5. Эмитент Қазақстан Республикасының заңнамасына қарағанда өзге юрисдикцияның заңнамасына сәйкес тіркелген және заңды тұлғаларға қаржылық есеп берушілікті жасау үшін басқа кезеңдерді пайдалануға мүмкіндік беретін, заңды тұлға болып табылса, онда Биржаға ұсынылатын осындай эмитенттің қаржылық есеп берушілігі осындай кезеңдер үшін жасалуы мүмкін.
  6. Биржаның ресми тізіміндегі бағалы қағаздар эмитентінің жылдық қаржылық есеп берушілігі (еншілес ұйымдары болған жағдайда – шоғырландырылған жылдық қаржылық есеп берушілік) Биржаға осы қаржылық есеп берушілік бойынша аудиторлық ұйымның есебімен бірге берілуі тиіс. Қаржылық есеп берушілік аудитін осындай аудиторлық ұйымның аудиторлық ұйымның осы тізбеде болатын деңгейіне қарай (осы баптың 7 тармағында белгіленген ерекшеліктерді қоспағанда) эмитенттің қаржылық есеп берушілігінің аудитін жүзеге асыру құқығын ескере отырып, Биржа мойындайтын аудиторлық ұйымдардың тізбесіндегі аудиторлық ұйымдардың бірі орындауы тиіс.
  7. Шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген эмитенттің қаржылық есеп берушілігі бойынша аудиторлық есептік (эмитенттің аралық қаржылық есеп берушілігін шолу бойынша есеп) аудиторлық есептерді (шолу бойынша есептерді) Дүниежүзілік биржалар Федерациясының (World Federation of Exchanges) толық мүшесі болып табылатын ең болмағанда бір шетелдік қор биржасы немесе АҚШ бағалы қағаздар және биржалар жөніндегі комиссиясы (SEC) қабылдайтын аудиторлық ұйым дайындауы мүмкін.

Бағалы қағаздар биржасының ресми тізімінде, сондай-ақ Astana International Exchange ресми тізімінде тұрған және жеңілдетілген листингтік процедураларды қолдана отырып енгізілген кезде Биржа аудиторлық

есептерді (эмитенттің аралық қаржылық есеп берушілігіне шолу бойынша есептер) қабылдайтын аудиторлық ұйымның эмитенттің қаржылық есеп берушілігі бойынша аудиторлық есептерді (шолу бойынша есептер) қабылдайды.

8. Биржаға аудиторлық есептерді және бағалы қағаздар эмитентінің қаржылық есеп берушілігін шолу бойынша есептерді ұсыну күніне аудиторлық ұйым Биржа мойындайтын аудиторлық ұйымдардың тізбесінде болмаса, бірақ бұл ретте осы есептерді шығару күніне осындай аудиторлық ұйым аталған тізбеде болса, Биржа осы Ережелерде белгіленген мақсаттарда өзі шығарған есептерді қабылдайды.

6 бап.

Биржаның сауда-саттық жүйесінде IPO өткізу кезінде ақпаратты ашу

1. Биржаның ішкі құжаттарына сәйкес өткізілетін мамандандырылған сауда-саттық немесе жазылым арқылы Биржаның ресми тізіміндегі акциялар бойынша IPO өткізу кезінде көрсетілген акцияларға рұқсаттама бастамашысы Биржаға мамандандырылған сауда-саттық немесе жазылым өткізу туралы өтініш берген күннен кешіктірмей Биржаға мынадай құжаттарды (осы баптың 2 және 3 тармақтарында белгіленген ерекшеліктер ескере отырып) ұсынуға міндетті:

- 1) Листинглік ережелердің 3 қосымшасына сәйкес дайындалған, осы акциялар бойынша инвестициялық меморандум. Осы акциялардың эмитенті Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса, өзінің мазмұны мен мақсаты бойынша көрсетілген меморандумға ұқсас өзге құжатты (өзге құжаттың көшірмесін) ұсынуға жол беріледі;

- 2) осы Ережелердің 5 бабының талаптары ескеріле отырып дайындалған жылдық қаржылық есеп берушілік бойынша аудиторлық есеп (еншілес ұйымдар болған кезде – шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік); немесе

аралық қаржылық есеп берушілік бойынша аудиторлық есеп (еншілес ұйымдар болған кезде – шоғырландырылған аралық қаржылық есеп берушілік) немесе осы Ережелердің 5 бабының талаптары ескеріле отырып дайындалған, көрсетілген қаржылық есеп берушілікке шолу бойынша аудиторлық ұйымның есебі;

- 3) акциялары Биржаның ресми тізіміне "Негізгі" сауда-саттық алаңының "Акциялар" секторына енгізілген жер қойнауын пайдаланушы акциялардың эмитенті болып табылса – тәуелсіз құзыретті тұлғаның көпшілікке есебі немесе дайындалған (аудит аяқталған) күннен бастап мамандандырылған сауда-саттықты немесе жазылымды өткізу туралы Биржаға өтініш берген күнге дейін қатарынан күнтізбелік он екі айдан аспайтын уақыт өткен Тәуелсіз құзыретті тұлға аудиттеген құзыретті тұлғаның көпшілікке есебінің көшірмесі. Бұл ретте Құзыретті тұлға, оның ішінде Тәуелсіз құзыретті тұлға осы Ережелердің 7 қосымшасында белгіленген талаптарға сәйкес келуі тиіс.

Осы көпшілікке берілетін есеп CRIRSCO көпшілікке есеп берушілік стандарттарына сәйкес немесе аталған стандарттардың қайсысы осы есептерде ақпарат ашылатын кен орнына (кен орындарына) қолданылатынына қарай мұнай және газ бойынша геологиялық есеп берушілік стандарттарына сәйкес дайындалуы тиіс.

Егер көрсетілген құжат қазақ немесе орыс тілдерінен басқа тілдерде жасалса, оған осы құжаттың қазақ және/немесе орыс тіліндегі (тілдердегі) аудармасы қоса берілуі тиіс.

2. Акциялар бойынша IPO өткізу кезінде осындай акциялардың рұқсаттама бастамашысына осы акциялар эмитентінің осы акциялары немесе қандай

да бір басқа бағалы қағаздары Биржаның ресми тізіміне осы акциялардың IPO шеңберінде мамандандырылған сауда-саттық немесе жазылым жүргізу туралы өтініш беру күніне дейін кемінде күнтізбелік 180 күн бұрын енгізілген және осы акциялардың немесе осы акциялар эмитентінің Биржадағы қандай да бір басқа бағалы қағаздарының листингі осы баптың 1 тармағының 1) тармақшасында көрсетілген құжатты ұсынуға қойылатын, Биржаға осы баптың 1 тармағының 1) тармақшасында көрсетілген құжатты бере отырып, Листингілік ережелерде белгіленген.

3. Акциялардың рұқсаттама бастамашысы IPO жүргізу алдында осы баптың 1 тармағы 2) тармақшасының бірінші немесе екінші абзацтарында көрсетілгендер арасынан Биржаға ұсынылатын есептік дербес айқындауға құқылы. Бұл ретте осындай есеп жасалған күн Биржа мамандандырылған сауда-саттық өткізу туралы өтінішті немесе осы акциялардың IPO шеңберінде жазылуды ұйымдастыру туралы өтінішті алған күннен бастап күнтізбелік 180 күннен аспауы тиіс.
4. Осы баптың 1 тармағына сәйкес Биржаға ұсынылатын құжаттар биржаға осы Ережеде белгіленген ұсыну шарттарына сәйкес ұсынылады.
5. Акциялардың рұқсаттама бастамашысы осы баптың 1 тармағына сәйкес Биржаға құжаттарды ұсынбаса (осы баптың 2 және 3 тармақтарында белгіленген ерекшеліктер мен ерекшеліктерді ескере отырып), Биржа Басқармасы осы акциялардың IPO шеңберінде мамандандырылған сауда-саттық немесе жазылым жүргізуден бас тартуға және/немесе Биржаның интернет-ресурсында осындай ұсынбау туралы ақпараттық хабарламаны жариялауға бастамашылық жасауға құқылы.

7 бап.

Ақпаратты ашудың қосымша шарттары

1. Эмитенттің акциялары "Акциялар" секторының "Премиум" санаты бойынша ресми тізімде болған жағдайда, осы Ережелердің талаптарына сәйкес ашылуға жататын ақпаратқа бір мезгілде осы ақпараттың ағылшын тіліне аудармасы (осы тармақтың екінші және үшінші абзацтарында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып және осы баптың 2 тармағында белгіленгендерді қоспағанда) қоса берілуі тиіс.

Көрсетілген ақпаратты ағылшын тіліне аударудың дұрыстығын нотариалды, немесе месе осы акциялардың эмитенті, немесе олардың рұқсаттама бастамашысы куәландырады.

Нотариалды тиісті тілдерді білмеген, ал көрсетілген ақпараттың аудармасын аудармашы жасаған жағдайда, осы аудармашының қолының төлнұсқалығын нотариалды куәландыруы тиіс.

2. Осы Ережелердің талаптарына сәйкес ашылуы тиіс көлемі 10 000 таңбадан астам ақпараттың ағылшын, қазақ және/немесе орыс тіліне (тілдеріне) аудармасы, осындай кідірту мерзімі 10 жұмыс күнінен аспаған жағдайда, Биржаға осы ақпараттың өзінен кешірек берілуі мүмкін.

8 бап.

Басқа қор биржаларында бағалы қағаздардың бастапқы немесе кейінгі листингі кезінде ақпаратты ашу ерекшеліктері

1. Қазақстан Республикасының заңды тұлғасы болып табылатын қандай да бір эмитенттің бағалы қағаздар биржасының ресми тізіміне енгізілгенге дейін немесе енгізілгеннен кейін осы эмитенттің осы немесе өзге де бағалы қағаздары ақпаратты ашу жөніндегі талаптары осы Ережелерде белгіленгеннен өзгеше болатын басқа қор биржасында айналысқа жіберілген немесе жіберілетін болса, осындай бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашысы Биржаға өзі немесе осы эмитент басқа қор биржасына беретін және осы Ережелерге сәйкес Биржаға берілетін ақпараттан өзгеше кез келген ақпаратты:

- 1) осы ақпарат басқа қор биржасына ұсынылатын көлемде және сол түрде;
  - 2) бұл ақпаратты Биржа да, басқа қор биржасы да бір мезгілде алатындай мерзімдерде (осы баптың 3 және 4 тармақтарында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып) ұсынуға міндетті.
2. Биржаның жекелеген ақпарат түрлеріне қатысты ішкі құжаттарында өзгеше белгіленбесе, Биржаның басқа қор биржасының тізімінде болуына байланысты оңайлатылған листингтік процедураларды қолдана отырып, Биржаның ресми тізіміне енгізілген бағалы қағаздарға және олардың эмитентіне қатысты ақпаратты ашу осы биржаның ережелеріне және/немесе осы биржаның қызметі осы биржаның ережелерінде айқындалған интернет-ресурстарда реттелетін заңнамаға және/немесе осы биржаның қызметі реттелетін заңнамаға сәйкес Биржаға осындай ақпарат бермей жүзеге асырылады.
  3. Осы баптың 1 тармағында көрсетілген ақпарат қазақ немесе орыс тілдерінен басқа өзге тілдерде жасалған жағдайда, ол Биржаға ұсынылған кезде немесе нотариалды, немесе эмитент, немесе рұқсаттама бастамашысы (осы баптың 4 тармағында белгіленгендерді қоспағанда) куәландырған оның қазақ және/немесе орыс тіліндегі (тілдердегі) аудармасы бір мезгілде қоса берілуі тиіс.
  4. Осы баптың 1 тармағында көрсетілген ақпаратты аудару, осы баптың 3 тармағында белгіленген шарттар сақталмай, Биржаға берілуі мүмкін, егер:
    - 1) бұл ақпараттың көлемі 10 000 таңбадан асады;
    - 2) Биржаға осы аударманы берудің неғұрлым кеш мерзімі осы баптың 2 тармағында белгіленген мерзімге қатысты 10 жұмыс күнінен аспайды.

9 бап.

Ақпаратты жасыру немесе уақтылы ашпау

1. Листингтік ережелерге және осы Ережелерге сәйкес ашылуға жататын ақпаратты жасырғаны немесе уақтылы ашпағаны үшін рұқсаттама бастамашыларына ескерту түріндегі санкция қолданылады. Бұл санкция Биржа органдарының қандай да бір шешім қабылдамай-ақ ақпаратты жасыру немесе уақтылы ашпау фактілерінің анықталуына қарай қолданылады.

Ескерту рұқсаттама бастамашысына ақпаратты жасыруға немесе уақтылы ашпауға жол берілген факті және оған осы санкцияны қолдану туралы жазбаша хабарлама түрінде ресімделеді.
2. Рұқсаттама бастамашыларының ақпаратты ашу мониторингі және ақпаратты жасыру немесе уақтылы ашпау фактілерін анықтау процесінде:
  - 1) рұқсаттама бастамашысының осы Ережелерге немесе Биржаның басқа да ішкі құжаттарына сәйкес ашуға жататын ақпаратты жасыруының немесе осы Ережелерде немесе Биржаның өзге де ішкі құжаттарында белгіленген мерзімде осы ақпаратты уақтылы ашпауының әрбір жеке жағдайы ақпаратты ашу жөніндегі талаптардың бір бұзылуы (бұдан әрі – бұзушылық) деп танылады (осы тармақтың 2) тармақшасында белгіленген жағдайларды қоспағанда);
  - 2) осы есеп берушілік және/немесе ақпарат және/немесе құжаттар Биржаға аталған бапта көрсетілген мерзімде ұсынылса, осы Ережелердің 3 бабына сәйкес түзетілген немесе ауыстырылған мерзімді есеп берушілікті және/немесе ақпаратты және/немесе құжаттарды Биржаға ұсыну жағдайы бұзушылық деп танылмайды;

- 3) Биржаға ақпарат беру мерзімдерін бақылау мақсатында, сондай-ақ осы Ережелердің 3 бабында қарастырылған жағдайларда Биржаның интернет-ресурсында жариялау мақсатында, осы есеп берушілік және/немесе ақпарат және/немесе құжаттар Биржаға аталған бапта көрсетілген мерзімде ұсынылса, Биржаға мерзімді есеп берушілікті және/немесе ақпаратты және/немесе құжаттарды бастапқы ұсыну күні ескеріледі;
  - 4) Биржаға түзетілген немесе ауыстырылған мерзімді есеп берушілікті және/немесе ақпаратты немесе осы Ережелердің 3 бабында белгіленген түзетілген (ауыстырылған) құжаттарды беру мерзімін бұзу бұзушылық деп танылады;
  - 5) бұзушылықтың ескіру мерзімі Биржаға осы бұзушылық туралы белгілі болған сәттен бастап бір күнтізбелік жыл болып табылады.
3. Биржа бұзушылықты анықтаған күннен кейінгі күнтізбелік 30 күн ішінде бұзушылыққа жол берген рұқсаттама бастамашысы жоймаған бұзушылық кезекті бұзушылық деп танылады.
  4. Осы баптың 3 тармағына немесе осы тармаққа сәйкес осы бұзушылық кезекті деп танылған күннен кейінгі күнтізбелік 30 күн ішінде оған жол берген рұқсаттама бастамашысы жоймаған бұзушылық, сондай-ақ кезекті бұзушылық ретінде танылады.
  5. Биржа рұқсаттама бастамашылары жол берген бұзушылықтар туралы ақпаратты уәкілетті органға жібереді.
  6. Қандай да бір бағалы қағаздарға қатысты рұқсаттама бастамашысы күнтізбелік бір жыл ішінде алты және одан да көп бұзушылыққа жол берсе, Листингтік комиссияның отырысына осы бағалы қағаздардың делистингі туралы мәселе шығарылады.

10 бап.

Ақпаратты ашу кезінде жауапкершілікті шектеу

1. Осы Ережелерде қарастырылған ақпаратты ашу шеңберінде Биржаға ұсынылатын құжаттарда (ақпаратта, мәліметтерде) олардың таратылуын шектейтін нормалар, өз деректерін ашуға жазбаша келісім бермеген тұлғалардың дербес деректері, коммерциялық және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпарат, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына немесе эмитенттің ішкі құжаттарына сәйкес көпшілікке таратуға жатпайтын ақпарат қамтылмауы тиіс.
2. Бағалы қағаздарды Биржаның ресми тізіміне толық процедура бойынша енгізген кезде эмитент және осы эмитенттің инсайдерлері болып танылатын тұлғалар эмитент және ол шығарған (берген) бағалы қағаздар туралы инсайдерлік ақпараттың көпшілікке ашылуын қамтамасыз етеді, оның ашылуы осы бағалы қағаздармен сауда-саттық басталғанға дейін олардың құнының өзгеруіне және эмитенттің қызметіне әсер етеді. Бұл ретте осындай бағалы қағаздармен сауда-саттықты бастау (ашу) тәртібі сауда-саттықты өткізу регламенті мен шарттарын айқындайтын Биржаның ішкі құжаттарымен белгіленеді.
3. Рұқсаттама бастамашысы құжаттардың толықтығы, дәлдігі, дұрыстығы, өзектілігі, сондай-ақ электрондық нұсқалардағы деректердің Биржаға ұсынылған түпнұсқаларымен сәйкестігі үшін жауап береді.
4. Биржаның ресми тізіміндегі бағалы қағаздар эмитенттері және олардың қызметі туралы, сондай-ақ Биржаның ішкі құжаттарына сәйкес осындай бағалы қағаздар туралы ақпаратты ашуға Биржа ұмтылады, бірақ мыналарға жауап бермейді:

- 1) мұндай ақпараттың толықтығы, дәлдігі, сенімділігі және өзектілігі үшін, сондай-ақ оны Биржаға беруге міндетті адамдардың мұндай ақпаратты жасырғаны үшін;
- 2) инвесторлардың эмитент және оның бағалы қағаздары туралы дұрыс емес түсінігі қалыптасуы мүмкін рұқсаттама бастамашысының толық емес, дәл емес, дұрыс емес және өзекті емес құжаттарды (ақпарат пен мәліметтерді) ұсынуы үшін;
- 3) рұқсаттама бастамашысының құжаттарды (ақпарат пен мәліметтерді) жасыруы үшін;
- 4) Биржаға рұқсаттама бастамашысы ақпаратты ашу жөніндегі талаптарды орындау шеңберінде ұсынған құжаттардағы (ақпараттағы, мәліметтердегі), өзінің дербес деректерін ашуға жазбаша келісім бермеген тұлғалардың дербес деректеріндегі, коммерциялық және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпараттағы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына және/немесе эмитенттің ішкі құжаттарына сәйкес көпшілікке таратуға жатпайтын өзге де ақпараттың мазмұны үшін.

11 бап. Биржаның алынған ақпаратты таратуы

1. Осы Ережелерге сәйкес рұқсаттама бастамашыларынан Биржа алған ақпаратты Биржаның ішкі құжаттарында белгіленген құрамда, шарттарда және тәртіппен таратады.
2. Рұқсаттама бастамашысынан Осы Ережелерге сәйкес өзі Биржаға беруі тиіс құжаттарды (ақпаратты) алуына қарай Биржа осы құжаттарды Биржаның ішкі құжаттарында белгіленген мерзімде өзінің интернет-ресурсында орналастыруға (осы ақпаратты жариялауға) міндетті.

12 бап. Қорытынды қағидалар

1. Осы Ережелермен және Биржаның өзге ішкі құжаттарымен реттелмеген, ақпаратты ашу мәселелеріне қатысты мәселелер қолданыстағы заңнамаға сәйкес, ал мұндай шешу мүмкін болмаған жағдайда – Листингтік комиссияның шешімдеріне сәйкес, егер осы мәселелер бойынша шешімдер қабылдау Биржаның Директорлар кеңесінің немесе Басқармасының құзыретіне жатқызылмаса, шешілуге жатады.
2. Осы Ережелерге енгізілетін өзгертулер мен толықтырулар, егер осындай өзгертулер мен толықтыруларды қабылдау және/немесе бекіту кезінде өзгеше белгіленбесе, рұқсаттама бастамашыларына/эмитенттерге және олардың бағалы қағаздарына, сондай-ақ бағалы қағаздардың эмитенті болып табылмайтын, бағалы қағаздарды Биржаның ресми тізіміне енгізу күніне қарамастан, оның бастамасы бойынша қандай да бір бағалы қағаздар биржаның ресми тізіміне енгізілген рұқсаттама бастамашысына қолданылады.
3. Осы Ережелер Биржаның интернет-ресурсында жариялануы тиіс.
4. Осы Ережелердің барлық қосымшалары олардың ажырамас бөлігі болып табылады.
5. Осы Ережелер қажеттілігіне қарай, бірақ осы Ережелер қолданысқа енгізілген күннен бастап есептелетін әрбір үш жылда кемінде бір рет өзектілендіруге жатады.

Бағалық қағаздардың
рұқсаттама
бастамашыларымен
ақпараттар ашудың
ережелеріне

1 қосымша

Бағалы қағаздар ресми тізімде болған кезде Биржаға ұсынылуы тиіс құжаттар мен ақпараттардың

ТІЗІЛІМІ

1 кесте. Осы қосымшада белгіленген мерзімдерде ұсынылатын мерзімді есеп берушілік

№ р/с	Құжаттың атауы	Ұсыну мерзімдері	Ескерту
A	1	2	3
1.	ҚЕХС немесе АҚШ БЕЖҚ талаптарына сәйкес жасалған эмитенттің әрбір аяқталған қаржы жылы үшін жылдық қаржылық есеп берушілігі (еншілес ұйымдар болған кезде – шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік)	Жыл сайын есептік жылдан кейінгі жылдың 30 мамырынан кешіктірмей	Көрсетілген қаржылық есеп берушілік электрондық түрде.pdf форматта ұсынылуы тиіс және осы есеп берушіліктің қағаз нұсқасының сканерленген көшірмесі болуы тиіс Осы кестенің 2 жолында көрсетілген эмитенттің жылдық қаржылық есеп берушілігі бойынша аудиторлық есебі көрсетілген есеп берушілік үшін белгіленген мерзім басталғанға дейін Биржаға берілген жағдайда, рұқсаттама бастамашысы осы есеп берушілікті ұсынудан босатылады
2.	Эмитенттің әрбір аяқталған қаржы жылына арналған жылдық қаржылық есеп берушілігі (еншілес ұйымдары болған кезде – шоғырландырылған қаржылық есеп берушілігі) бойынша аудиторлық есеп	Жыл сайын есептік жылдан кейінгі жылдың 30 маусымынан кешіктірмей	Көрсетілген есеп электронды түрде .pdf форматында ұсынылуы тиіс және осы есептің қағаз нұсқасының сканерленген көшірмесі болуы тиіс
3.	Эмитенттің ағымдағы қаржы жылының әрбір аяқталған тоқсанына арналған аралық қаржылық есеп берушілігі (еншілес ұйымдары болған кезде – шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік)	Есептік тоқсанның соңғы күнінен кейінгі 45 күнтізбелік күн ішінде	Көрсетілген қаржылық есеп берушілік электрондық түрде.xls (.xlsx) немесе .pdf (шолу бойынша есепке қатысты) форматтарында ұсынылуы тиіс

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Ұсыну мерзімдері	Ескерту
А	1	2	3
4.	Активтер бойынша ай сайынғы есеп берушілік	Есептік айдан кейінгі 5 жұмыс күні ішінде	Көрсетілген есеп берушілік электрондық түрде.xls (.xlsx) форматында ұсынылуы тиіс. Инвестициялық қордың басқарушы компаниясы болып табылатын рұқсаттама бастамашысына қатысты
5.	Биржаның ресми тізіміндегі инвестициялық қордың (қорлардың) инвестициялық портфелінің құрылымы туралы ай сайынғы есеп	Есептік айдан кейінгі 5 жұмыс күні ішінде	Көрсетілген есеп берушілік электрондық түрде .xls (.xlsx) форматында ұсынылуы тиіс. Инвестициялық қордың басқарушы компаниясы болып табылатын рұқсат беру бастамашысына қатысты
6.	Эмитенттің жылдық есебі	Жыл сайын есептік жылдан кейінгі жылдың 30 шілдесінен кешіктірмей	Көрсетілген есеп осы Ережелердің 3 қосымшасының талаптарын ескере отырып дайындалуы және электрондық түрде .pdf форматында ұсынылуы тиіс. Егер эмитенттің бағалы қағаздары, талаптары бойынша жылдық есеп беруді де белгіленген, басқа қор биржасында айналысқа жіберілген жағдайда, рұқсаттама бастамашысы осы Ережелердің 8 бабына сәйкес Биржаға осы эмитенттің жылдық есебін ұсынады. Ресми тізімнің "Негізгі" сауда-саттық алаңында орналасқан бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашылары үшін ұсынуға міндетті болып табылады <i>(Осы ұяшықтың мәтіні Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен өзгертілген)</i>
7.	Акционерлік қоғам болып табылатын эмитенттің акциялары мен акционерлері туралы мәліметтер	Тоқсан сайын әрбір күнтізбелік тоқсан өткен соң (төртінші тоқсанды қоса алғанда) алғашқы 10 жұмыс күні ішінде)	.pdf форматында. Аталған мәліметтер аталған тоқсаннан кейінгі бірінші айдың бірінші күнінің 00 сағат 00 минутындағы жағдай бойынша жасалған осы эмитент акционерлерінің тізімі негізінде қалыптастырылуы тиіс және осы

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Ұсыну мерзімдері	Ескерту
А	1	2	3
			Ережелердің 1 қосымшасының ұсынылатын құжаттарға қойылатын қосымша талаптардың 1 тармағына сәйкес келуі тиіс. Бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізуді жүзеге асыратын тіркеуші шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса, Биржаның мониторинг бөлімшесімен келісім бойынша Биржамен өзара іс-қимыл жасауға уәкілетті тұлға қол қойған бұл мәліметтер Биржаға өзге көлемде және өзге кезеңділікпен (осындай тіркеушінің жұмыс тәртібіне қарай) берілуі мүмкін
8.	Эмитенттің борыштық бағалы қағаздары немесе пайлары туралы мәліметтер	Тоқсан сайын әрбір күнтізбелік тоқсан өткен соң (төртінші тоқсанды қоса алғанда) алғашқы 10 жұмыс күні ішінде)	.pdf форматында. Аталған мәліметтер аталған тоқсаннан кейінгі бірінші айдың бірінші күнінің 00 сағат 00 минутындағы жағдай бойынша жасалған осы эмитенттің облигацияларын немесе пайларын ұстаушылар тізімі негізінде қалыптастырылуы тиіс және осы Ережелердің 1 қосымшасының ұсынылатын құжаттарына қойылатын қосымша талаптардың 2 тармағына сәйкес келуі тиіс. Бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізуді жүзеге асыратын тіркеуші шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса, биржа мониторингі бөлімшесімен келісім бойынша Биржамен өзара іс-қимыл жасауға уәкілетті тұлға қол қойған бұл мәліметтер биржаға өзге көлемде және өзге кезеңділікпен (осындай тіркеушінің жұмыс тәртібіне қарай) берілуі мүмкін
9.	Эмитенттің еркін айналымдағы жай акцияларының саны туралы мәліметтер	Тоқсан сайын әрбір күнтізбелік тоқсан өткен соң (төртінші тоқсанды қоса алғанда) алғашқы 10 жұмыс күні ішінде)	.pdf форматында. Акциялар секторының "Премиум" санаты бойынша ресми тізімдегі жай акциялар эмитенттеріне қатысты

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Ұсыну мерзімдері	Ескерту
А	1	2	3
10.	Соңғы өткен күнтізбелік тоқсаннан кейінгі айдың бірінші күніндегі жағдай бойынша эмитенттің аффилиирленген тұлғалары туралы мәліметтер	Тоқсан сайын, бірақ соңғы өткен күнтізбелік тоқсаннан кейінгі бірінші айдың соңғы күнтізбелік күнінен кешіктірмей	.pdf форматында. Аталған мәліметтер биржаға акционерлік қоғамдар үшін олардың үлестес тұлғаларының тізімдерін қаржылық есеп берушілік депозитарийінің интернет-ресурсында орналастыру мақсатында уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша берілуі тиіс. Мұндай мәліметтерде көпшілікке таратуға жатпайтын ақпарат болмауы тиіс. Эмитентті заңды тұлға ретінде тіркеген мемлекеттің заңнамасында осындай ақпаратты міндетті түрде ашу жөніндегі талаптар көзделмеген немесе оны ашуға жол берілмеген жағдайда, ол эмитентке қатысты қолданылмайды
11.	Іс-шаралар жоспарында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтер	Тоқсан сайын алғашқы 10 жұмыс күні ішінде әрбір күнтізбелік тоқсан өткен соң немесе іс-шаралар жоспарын қабылдау кезінде листинг комиссиясы белгілеген өзге кезеңділікпен, сондай-ақ Биржаның ресми сұрау салуы бойынша	.pdf форматында. Борыштық бағалы қағаздардың "Буферлік" санатында болуының барлық кезеңі ішінде
12.	Жыл қорытындысы бойынша эмитенттің атқарушы органының мүшелері сыйақысының жиынтық мөлшері туралы ақпарат	Жыл сайын есептік жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей	.pdf форматында. Эмитенттің атқарушы органының мүшелері сыйақысының жиынтық мөлшері туралы ақпаратта жалақының жиынтық мөлшері және ақшалай нысандағы көтермелеулердің барлық түрлері туралы мәліметтерді қоса алғанда, есептік кезеңде атқарушы орган мүшелерінің пайдасына эмитент жүргізген барлық төлемдердің жиынтық мөлшері туралы мәліметтер қамтылуы тиіс
13.	"Жасыл", әлеуметтік облигацияларды, орнықты даму облигацияларын немесе орнықты дамуға байланысты облигацияларды орналастырудан	Жыл сайын есептік жылдан кейінгі жылдың 30 шілдесінен кешіктірмей	.pdf форматында. "Жасыл", әлеуметтік облигацияларға, тұрақты даму

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Ұсыну мерзімдері	Ескерту
А	1	2	3
	алынған қаражатты пайдалану қорытындылары туралы, сондай-ақ орнықты даму саласындағы мәлімделген мақсаттарға қол жеткізу нәтижелері туралы ақпарат		облигацияларына немесе тұрақты дамуға байланысты облигацияларға рұқсаттама бастамашысына қатысты
<i>(Осы жол Биржаның Директорлар кеңесінің 2021 жылдың 28 шілдедегі шешімімен енгізілген және Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен өзгертілген)</i>			
14.	Эмитенттің Қазақстан Республикасының заңнамасына және осы Ережелерге сәйкес корпоративтік уақиғалар туралы ақпаратты аяқталған жылы Биржаға толық көлемде беруі туралы куәландыру-хаты	Жыл сайын аяқталған жылдан кейінгі жылдың 31 қаңтарынан кешіктірмей	.pdf форматында. Биржамен өзара іс-әрекет жасауға уәкілетті тұлға қол қойған ресми хат түрінде ұсынылады
<i>(Осы жол Биржаның Директорлар кеңесінің 2021 жылдың 30 қарашасындағы шешімімен енгізілген)</i>			
15.	Қазақстандық (сақтандыру) корпоративтік басқару кодексінің сақталуы туралы ақпарат	Жыл сайын есептік жылдан кейінгі жылдың 30 шілдесінен кешіктірмей	.pdf форматында. Корпоративтік басқарудың қазақстандық (сақтандыру) кодексін пайдаланатын рұқсаттама бастамашысына қатысты. Ашуға талап етілетін ақпарат эмитенттің жылдық есебінің құрамына енгізілуі мүмкін.
<i>(Осы жол Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен енгізілген)</i>			

2 кесте. Уақиға туындаған күннен кейін 10 жұмыс күні ішінде Ұсынылатын ағымдағы қызмет туралы құжаттар мен ақпарат

№ р/с	Құжаттың атауы/ақпарат	Тйындаған күні	Ескерту
А	1	3	3
1.	Эмитентті мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы құжат (куәлік, анықтама)	Эмитенттің мемлекеттік қайта тіркеу туралы құжатты алған күні	.pdf форматында. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес. Түпнұсқа (түпнұсқа) немесе нотариалды куәландырған көшірме түрінде ұсынылады, ал Қазақстан Республикасынан басқа өзге мемлекеттің аумағында жасалған құжатқа осыған қоса, апостиль қойылуы немесе заңдастырылуы тиіс. Электрондық құжатты берген органның интернет-ресурсы арқылы құжаттың дұрыстығын тексеру мүмкіндігі болса, электрондық құжатты ұсынған жағдайда нотариалдық куәландыру талап етілмейді
2.	Мемлекеттік тіркеуге жататын, эмитенттің жарғысына тіркелген өзгертулер және/немесе толықтырулар	Эмитенттің жарғыға тіркелген өзгертулерді және/немесе толықтыруларды алған күні	.pdf форматында. Сондай-ақ нотариалды куәландырған көшірмелер түрінде қағаз тасымалдағыштарда ұсынылады, ал Қазақстан Республикасынан басқа өзге мемлекеттің аумағында жасалған құжаттар осыған қоса апостиль қойылуы немесе заңдастырылуы тиіс
3.	Эмитенттің жоғары органы бекіткен мемлекеттік тіркеуге жатпайтын, эмитенттің жарғысына енгізілген өзгертулер және/немесе толықтырулар	Жарғыға енгізілген өзгертулерді және/немесе толықтыруларды эмитенттің жоғары органы бекіткен күні	.pdf форматында.
4.	Эмитенттің жаңа редакциядағы тіркелген жарғысы	Эмитенттің тіркелген жарғыны алған күні	.pdf форматында. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес. Сондай-ақ нотариалды куәландыран көшірме түрінде қағаз тасымалдағышта ұсынылады, ал Қазақстан Республикасынан басқа өзге мемлекеттің аумағында жасалған құжат осыған қоса апостиль қойылуы немесе заңдастырылуы тиіс

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы/ақпарат	Тйындаған күні	Ескерту
А	1	3	3
5.	Корпоративтік басқару кодексіне өзгертулер және/немесе толықтырулар (өз мақсаты бойынша корпоративтік басқару кодексіне ұқсас өзге құжат) немесе кодекс (құжат) жаңа редакцияда	Өзгертулер және/немесе толықтырулар бекітілген немесе осы кодекстің (құжаттың) жаңа редакцияда бекітілген күні	.pdf форматында. Егер мұндай құжаттың болуы эмитентті заңды тұлға ретінде тіркеу елінің заңнамасына сәйкес міндетті болып табылған жағдайда ұсынылады <i>(Осы ұяшықтың мәтіні Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен өзгертілген)</i>
6.	Эмитенттің дивидендтік саясатын анықтайтын құжатқа немесе жаңа редакциядағы тиісті құжатқа өзгертулер және/немесе толықтырулар	Өзгертулерді және/немесе толықтыруларды бекіту немесе осы құжатты жаңа редакцияда бекіту күні	.pdf форматында. Бағалы қағаздары "Премиум" санаты бойынша ресми тізімде тұрған акциялар болып табылатын эмитентке қатысты"
7.	Эмитент акционерлерінің жалпы жиналысында бекітілген акциялардың құнын Эмитент ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығында сатып алған кезде оларды айқындау әдістемесіне өзгертулер және/немесе толықтырулар немесе эмитент акционерлерінің жалпы жиналысында бекітілген жаңа редакциядағы құжат	Өзгертулерді және/немесе толықтыруларды бекіту немесе осы құжатты жаңа редакцияда бекіту күні	.pdf форматында. Акционерлік қоғам болып табылатын эмитентке қатысты
8.	Инсайдерлік ақпаратқа билік ету мен пайдалануды эмитенттің Ішкі бақылау ережелеріне немесе осы Ережелерге жаңа редакциядағы өзгертулер және/немесе толықтырулар	Өзгертулерді және/немесе толықтыруларды бекіту немесе осы құжатты жаңа редакцияда бекіту күні	.pdf форматында.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы/ақпарат	Тйындаған күні	Ескерту
А	1	3	3
9.	Биржа клиентінің қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимылды ұйымдастыру мәселелері бойынша жаңартылған сауалнамасы	Эмитенттің бұрын берілген сауалнамадағы мәліметтердің өзгергенін растайтын құжаттарды алған күні	Жаңартылған сауалнама бұрын берілген сауалнамада көрсетілген бестен астам мәліметтер өзгерген жағдайда ұсынылады және "Ережелер" бөлімінің "Листинг" кіші бөлімінде Биржаның интернет-ресурсында қолжетімді түсіндірмелерге (нысандар мен түсіндірмелер) сәйкес нысандардың бірі бойынша толтырылады. Бұрын берілген сауалнамада көрсетілген бес немесе одан да аз мәліметтер өзгерген жағдайда, жаңартылған мәліметтер ілеспе хатпен Биржаға ұсынылады. Жаңартылған сауалнамада көрсетілген мәліметтердің дұрыстығын растайтын құжаттар, сондай-ақ бұрын берілген сауалнамада көрсетілген мәліметтердің өзгергенін растайтын құжаттар түпнұсқалар немесе нотариалды куәландырған көшірмелер түрінде ұсынылуы тиіс, ал Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің аумағында жасалған құжаттар, егер биржада құжаттың дұрыстығын өзге қолжетімді көздер арқылы тексеруге мүмкіндігі болмаса, апостиль қойылуы немесе заңдастырылуы тиіс. Муниципалдық бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашысына қатысты талаптар да осыған ұқсас
9-1	Халықаралық экономикалық санкциялар тәртіптемесінің сақталуын қамтамасыз ету бөлігінде ішкі бақылауды ұйымдастыру мәселелері бойынша Биржа клиентінің жаңартылған сауалнамасы	Эмитенттің сауалнамада қамтылған жаңартылған ақпаратты алған күні	Сауалнама нысаны Биржаның интернет-ресурсында "Ережелер" бөлімінің "Листинг" кіші бөлімінде қолжетімді
<i>(Осы жол Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен енгізілген)</i>			

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы/ақпарат	Тйындаған күні	Ескерту
А	1	3	3
10.	Бірінші басшының және оның орынбасарларының, бас бухгалтердің және оның орынбасарларының, Биржамен өзара іс-қимыл жасауға уәкілетті тұлғалардың қол қою үлгілері бар (түпнұсқалығы нотариалды куәландырылған) жаңартылған құжат (мысалы, карточка), сондай-ақ егер осы бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашысы олардың эмитенті болып табылмаса, бірінші басшының және оның орынбасарларының, бас бухгалтердің және оның орынбасарларының, Биржамен өзара іс-қимыл жасауға уәкілетті тұлғалардың қол қою үлгілері бар (түпнұсқалығы нотариалды куәландырылған) құжат	Қол қою үлгілері осы құжатқа енгізілген кез келген тұлғаның өкілеттігі тоқтатылған күн	Қағаз тасымалдағыштағы түпнұсқа түрінде. Егер қолданыстағы заңнамада осындай құжаттың болуы және/немесе өзінің мақсаты бойынша осындай немесе соған ұқсас құжатта қол қою үлгілерінің түпнұсқалығын нотариалды куәландыру көзделмесе, онда өзінің мақсаты бойынша осындай немесе соған ұқсас құжатта қол қою үлгілерінің түпнұсқалығы қолданыстағы заңнамаға немесе осы эмитенттің ішкі құжаттарына сәйкес куәландырылуы тиіс. Муниципалдық бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашысына қатысты да осыған ұқсас
11.	Эмитенттің, оның филиалдары мен еншілес ұйымдарының қызметіндегі өзгертулер туралы; эмитенттің өндірістік қуаттарын, қызмет аясын кеңейту (қысқарту) туралы; эмитент шығаратын өнімнің, орындалатын жұмыстардың және/немесе көрсетілетін қызметтердің өзгеруі туралы ақпарат	Аталған уақиғалардың кез келгенінің басталу күні	.pdf форматында., doc
12.	Эмитенттің заңды және/немесе нақты орналасқан жерінің өзгеруі туралы ақпарат	Аталған уақиғалардың кез келгенінің басталу күні	.pdf форматында.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы/ақпарат	Тйындаған күні	Ескерту
А	1	3	3
13.	Егер эмитенттің қызметі осындай операцияларды жүргізумен байланысты болса, эмитенттің жер қойнауын пайдалануға арналған қолданыстағы келісімшарттарының және/немесе осы эмитенттің жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізуге құқығын растайтын өзге де құжаттардың (осы эмитенттің жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізуге құқығын растайтын қандай да бір жаңа келісімшарттардың және/немесе өзге де құжаттардың қолданысын тоқтату немесе оларға қол қою) құрамындағы өзгеруі туралы ақпарат	Аталған уақиғалардың кез келгенінің басталу күні	.pdf форматында.
14.	Эмитент акционерлерінің (қатысушыларының) жалпы жиналысы немесе жалғыз акционері (қатысушысы) қабылдаған шешімдер туралы ақпарат	Акционерлердің (қатысушылардың) жалпы жиналысының немесе жалғыз акционердің (қатысушының) шешім қабылдаған күні	.pdf форматында.
15.	Эмитенттің атқарушы органының құрамында, сондай-ақ эмитенттің басқару органының (егер эмитент акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған болса) немесе қадағалау кеңесінің (егер эмитент акционерлік қоғамнан басқа өзге ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған болса) құрамында эмитенттің жарғысында осындай органның болуы көзделсе, эмитенттің тиісті органының құрамын көрсете отырып, эмитенттің өзгеруі (өзгерістерді, сайлауды қоса алғанда) туралы ақпарат	Басқару органы немесе қадағалау кеңесі тиісті шешім қабылдаған немесе жазбаша хабарлама алған күн.	.pdf форматында. Орналастырылған акциялардың жалпы санының 50 және одан да көп пайызы немесе төленген жарғылық капиталы мемлекетке, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне, ұлттық холдингке немесе ұлттық басқарушы холдингке тиесілі заңды тұлға болып табылатын, эмитентке қатысты.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы/ақпарат	Тйындаған күні	Ескерту
А	1	3	3
16.	Акционерлердің (қатысушылардың) жылдық және кезектен тыс жалпы жиналысын шақыру туралы эмитенттің директорлар кеңесінің (акционерлік қоғамнан басқа, өзге де ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған эмитенттің қадағалау кеңесінің) немесе эмитенттің тиісті органының шешімі туралы ақпарат	Эмитенттің директорлар кеңесінің немесе эмитенттің тиісті органының шешім қабылдауға уәкілетті шешім қабылдаған күні	.pdf форматында.
17.	Эмитенттің директорлар кеңесінің (акционерлік қоғамнан басқа, өзге де ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған эмитенттің қадағалау кеңесінің) немесе эмитенттің тиісті органының акцияларды орналастыру (сату) туралы, оның ішінде жарияланған акциялар саны шегінде орналастырылатын (сатылатын) акциялардың саны, оларды орналастыру (сатуу) тәсілі мен бағасы туралы шешімі туралы ақпарат;	Эмитенттің директорлар кеңесінің немесе эмитенттің тиісті органының шешім қабылдауға уәкілетті шешім қабылдаған күні	.pdf форматында. Акционерлік қоғам болып табылатын эмитентке қатысты
18.	Егер қоғам сатып алатын акциялардың саны орналастырылған акциялардың жалпы санының бір пайызынан асатын болса, эмитенттің Директорлар кеңесінің (акционерлік қоғамнан басқа, өзге де ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған эмитенттің қадағалау кеңесінің) немесе эмитенттің тиісті органының эмитенттің орналастырылған акцияларды сатып алуы және оларды сатып алу бағасы туралы шешімі туралы ақпарат	Эмитенттің директорлар кеңесінің немесе эмитенттің шешім қабылдауға уәкілетті тиісті органының шешім қабылдаған күні.	.pdf форматында. Акционерлік қоғам болып табылатын эмитентке қатысты

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы/ақпарат	Тйындаған күні	Ескерту
А	1	3	3
19.	Эмитенттің директорлар кеңесінің (акционерлік қоғамнан басқа, өзге де ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған эмитенттің қадағалау кеңесінің) немесе эмитенттің тиісті органының облигациялар және туынды бағалы қағаздар шығарылымы туралы шешімі туралы ақпарат	Эмитенттің директорлар кеңесінің немесе эмитенттің тиісті органының шешім қабылдауға уәкілетті шешім қабылдаған күні	.pdf форматында.
20.	Эмитентті мәжбүрлеп тарату немесе қайта ұйымдастыру туралы, сондай-ақ оның еншілес және тәуелді ұйымдарын мәжбүрлеп тарату немесе қайта ұйымдастыру туралы сот шешімі туралы ақпарат	Соттың тиісті шешімінің заңды күшіне енген күні	.pdf форматында.
21.	Нәтижесінде теңгерімдік құны эмитент активтерінің жалпы мөлшерінің 10 және одан да көп пайызын құрайтын, эмитенттің мүлкі жойылған төтенше сипаттағы жағдайлардың басталуы туралы ақпарат	Төтенше сипаттағы жағдайлар туындаған күн	.pdf форматында.

3 кесте. Уақиға туындаған күннен кейін үш жұмыс күні ішінде ұсынылатын, ағымдағы қызмет туралы құжаттар мен ақпарат

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
1.	Эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы куәлігі немесе өзінің мақсаты бойынша көрсетілген куәлікке ұқсас өзге де құжат, егер мұндай тіркеу қолданыстағы заңнамаға сәйкес міндетті болып табылса	Эмитенттің алған күні: – эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы куәлігі немесе – өз мақсаты бойынша көрсетілген куәлікке ұқсас өзге де құжат	.pdf форматында.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
2.	Уәкілетті орган тіркеген, оған енгізілген өзгертулерді және/немесе толықтыруларды ескере отырып, эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымының аңдатпасы және осындай тіркеу туралы уәкілетті органның хабарламасы	Эмитенттің уәкілетті органның бағалы қағаздар шығарылымы аңдатпасын мемлекеттік тіркегенін растайтын құжаттарды алған күні	.pdf форматында. Эмитент, Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса, қолданылатын заңнамаға сәйкес тіркелген эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымының аңдатпасын немесе өзінің мақсаты бойынша көрсетілген аңдатпаға ұқсас, қолданылатын заңнамаға сәйкес тіркелген өзге құжатты ұсынуға жол беріледіс применимым законодательством
2.	Эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы бұрын берілген куәліктің орнына алынған жаңа куәлік	Эмитенттің бұрын берілгендерін алмастыратын бағалы қағаздар шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы куәлікті алған күні	.pdf форматында. Эмитент, Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса, егер мұндай тіркеу қолданыстағы заңнамаға сәйкес міндетті болып табылса, өзінің мақсаты бойынша көрсетілген куәлікке ұқсас өзге құжатты ұсынуға жол беріледі
3.	Мемлекеттік тіркеуге жататын эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымының аңдатпасына уәкілетті орган тіркеген өзгертулер және/немесе толықтырулар және осындай тіркеу туралы уәкілетті органның хабарламасы	Эмитенттің уәкілетті орган тіркеген бағалы қағаздар шығарылымы аңдатпасына өзгертулерді және/немесе толықтыруларды алған күні	.pdf форматында. Эмитент, Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген, заңды тұлға болып табылса, қолданылатын заңнамаға сәйкес тіркелген эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымы аңдатпасына өзгертулер және/немесе толықтырулар немесе қолданыстағы заңнамаға сәйкес тіркелген, көрсетілген аңдатпаға өзінің мақсаты бойынша ұқсас өзге құжатқа өзгертулер және/немесе толықтыруларды ұсынуға жол беріледі

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
4.	Эмитенттің уәкілетті органы бекіткен, эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымының проспектісіне мемлекеттік тіркеуге жатпайтын өзгертулер және/немесе толықтырулар және эмитенттің уәкілетті органының осындай бекіту туралы шешімі	Эмитенттің уәкілетті органының эмитенттің бағалы қағаздар шығарылымының аңдатпасына өзгертулерді және/немесе толықтыруларды бекіткен күні	.pdf форматында. Эмитент, Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса, өзінің мақсаты бойынша көрсетілген аңдатпаға ұқсас өзге де құжатқа өзгертулер және/немесе толықтырулар ұсынуға жол беріледі
6.	Уәкілетті органмен келісілген, Инвестициялық пай қорының ережелеріне енгізілген өзгертулер және/немесе толықтырулар немесе осы Ережелердің жаңа редакциясы	Эмитенттің Инвестициялық пай қорының ережесіне, уәкілетті органмен келісілген, өзгерістерді және/немесе толықтыруларды немесе осы құжатты жаңа редакцияда алған күні	.pdf форматында.
7.	Сыйақы төленуі тиіс кезең үшін эмитенттің бағалы қағаздары бойынша сыйақыны (акциялар, пайлар бойынша дивидендтерді және борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны (негізгі борышты) төлеудің мүмкін еместігі туралы, төлемді жүзеге асыру мүмкін болмайтын себептерді және төленбеген сыйақы сомаларын көрсете отырып, ақпарат	Бағалы қағаздар шығару аңдатпасында белгіленген. міндеттемелерді орындау күні	.pdf форматында.
	Акциялар түрін, дивидендтер төленетін кезеңді, дивидендтерді төлеудің болжамды күнін, төленуге жататын соманы, бір акцияға төленетін төлем мөлшерін, осы дивидендтерді төлеу үшін акцияларды ұстаушылардың тізілімін тіркеу күні мен уақытын көрсетуді қоса алғанда, эмитенттің жай және артықшылықты акциялары бойынша алдағы дивидендтер төлеу туралы ақпарат	Эмитенттің уәкілетті органының акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдаған күні	.pdf форматында.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
8.	Сыйақы төлеу күнін, сыйақы төленуге жататын соманы, бағалы қағаздарды ұстаушыларға нақты төленген сыйақы сомасын, осы сыйақы төленген кезеңді, бір бағалы қағазға төленетін төлем мөлшерін, осы сыйақыны төлеу үшін бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізілімін тіркеу күні мен уақытын қоса алғанда, эмитенттің бағалы қағаздары бойынша сыйақы (акциялар, пайлар бойынша дивидендтер және борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақы (негізгі борыш) төлеу туралы ақпарат	Бағалы қағаздар бойынша сыйақы төлеу күні	.pdf форматында. Муниципалдық бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашысына қатысты да ұқсас
8-1	Купондық сыйақыны және негізгі борышты төлеудің болжамды күні, төленуге жататын сома, осы төлемдер үшін бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімін тіркеу күні мен уақыты туралы мәлеметті қоса алғанда, борыштық бағалы қағаздарды алдағы мерзімінен бұрын өтеу туралы ақпарат	Эмитенттің уәкілетті органының борыштық бағалы қағаздарды алдағы мерзімінен бұрын өтеу туралы шешім қабылдаған күні	.pdf форматында.
<i>(Осы жол Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 23 желтоқсанындағы шешімімен енгізілген)</i>			
9.	Эмитенттің артықшылықты акциялары олардың меншік иелеріне осы эмитентті басқаруға қатысу құқығын бере бастаған мән-жайлар туралы ақпарат.	Тиісті уақиғаның басталу күні	.pdf форматында. Акционерлік қоғам - эмитентке қатысты. Егер аталған құқық осы эмитенттің артықшылықты акцияларының барлық меншік иелеріне берілмеген жағдайда, Биржаға бір мезгілде аталған құқық берілетін тұлғалар туралы және аталған құқық берілетін артықшылықты акциялардың саны туралы мәліметтер жіберілуі тиіс

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
10.	Егер талап қоюдың мөлшері осы эмитенттің активтері мөлшерінің 10 және одан да көп пайызын құраса, эмитентке сотқа берілген талап арыз туралы ақпарат	Эмитенттің тиісті хабарламаны алған күні	.pdf форматында.
11.	Толық атауын, заңды және нақты орналасқан жерін, оны мемлекеттік тіркеу және бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыруға лицензияның бар-жоғы туралы деректерді көрсете отырып, бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізуді жүзеге асыратын тіркеушінің ауысуы туралы ақпарат	Эмитенттің тіркеушінің ауысқанын растайтын тиісті құжаттарды алған күні	.pdf форматында. Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлғалар болып табылатын эмитенттерге қатысты. Егер мұндай қызмет қолданыстағы заңнамаға сәйкес лицензиялануға жататын болса, көрсетілген тіркеушіде ұқсас немесе ұқсас түрдегі қызметті жүзеге асыруға лицензияның болуы туралы мәліметтерді ұсынуға жол беріледі
12.	Эмитенттің бір мәміленің немесе мәмілелер сериясының нәтижесінде өзінің орналастырылған акцияларының жалпы санының бес және одан да көп пайызын құрайтын санда өз акцияларын сатуы және/немесе орналастыруы туралы ақпарат.	Эмитенттің өз акцияларын сатқанын және/немесе орналастырғанын растайтын, тиісті құжаттарды эмитенттің алған күні	.pdf форматында. Акционерлік қоғам - эмитентке қатысты
13.	Эмитенттің операцияларын бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде тіркеуді тоқтата тұру туралы ақпарат	Эмитенттің өз операцияларын бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде тіркеуді тоқтата тұруды растайтын тиісті құжаттарды алған күні	.pdf форматында.
14.	Эмитенттің бағалы қағаздарын шетелдік нарықтарда орналастыруға және/немесе айналысқа жіберу (американдық және/немесе жаһандық депозитарлық қолхаттарды, борыштық бағалы қағаздарды шығару және орналастыру, басқа биржаларда листингілік процедуралардан өту) туралы ақпарат	Эмитенттің өзінің бағалы қағаздарын шетелдік нарықтарда орналастыруға және/немесе айналысқа жіберуге рұқсат етілгенін растайтын, тиісті құжаттарды алған күні	.pdf форматында.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
15.	Эмитенттің рейтингтік бағасын (рейтингтік бағаларын) және/немесе оның бағалы қағаздарын беру, растау немесе өзгерту туралы, сондай-ақ осындай рейтингтік бағаларын кері қайтарып алу туралы ақпарат	Эмитенттің және/немесе оның бағалы қағаздарына эмитенттің рейтингтік бағасын (рейтингтік бағаларын) беруді, растауды немесе өзгертуді растайтын, тиісті құжаттарды алған күні, сондай-ақ осындай рейтингтік бағаларды кері қайтарып алу	.pdf форматында.
16.	Эмитенттің қызметіне, оның бағалы қағаздарының бағамына елеулі әсер етуі және тиісінше инвесторлардың мүдделеріне әсер етуі мүмкін уақиғалар туралы ақпарат	Уақиғаның туындаған немесе эмитенттің қызметіне, оның бағалы қағаздарының бағамына елеулі әсер етуі және тиісінше инвесторлардың мүдделеріне әсер етуі мүмкін оқиғаның туындауын растайтын құжаттарды эмитенттің алған күні	.pdf форматында.
17.	Эмитенттің атқарушы органының құрамында, сондай-ақ Эмитенттің басқару органының (егер эмитент акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған болса) немесе қадағалау кеңесінің (егер эмитент акционерлік қоғамнан басқа өзге ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған болса) құрамында эмитенттің жарғысында осындай органның болуы көзделсе, эмитенттің тиісті органының құрамын көрсете отырып, эмитенттің өзгеруі (өзгертулерді, сайлауды қоса алғанда) туралы ақпарат	Басқару органы немесе қадағалау кеңесі тиісті шешім қабылдаған немесе жазбаша хабарлама алған күн	.pdf форматында. Орналастырылған акциялардың жалпы санының 50 және одан да көп пайызы немесе төленген жарғылық капиталы мемлекетке, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне, ұлттық холдингке немесе Ұлттық басқарушы холдингке тиесілі заңды тұлға болып табылатын эмитентке қатысты қолданылмайды
18.	Эмитент акционерлерінің (қатысушыларының) құрамы туралы және/немесе эмитенттің дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) 10 және одан да көп пайызын иеленетін акционерлер (қатысушылар) құрамындағы өзгеріс туралы ақпарат	Бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде өзгерістердің тіркелгенін растайтын құжаттарды эмитенттің алған күні	.pdf форматында.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
19.	Эмитенттің директорлар кеңесінің (акционерлік қоғамнан басқа, өзге де ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған эмитенттің қадағалау кеңесінің) немесе эмитенттің тиісті органының бір мезгілде мынадай шарттарға сай келетін: жасалуында эмитент мүдделілік танытқан және осындай мәмілелерді жасасу туралы эмитенттің уәкілетті органы шешім қабылдаған күнге құны эмитент активтерінің жалпы теңгерімдік құны мөлшерінің 10 және одан көп пайызын құрайтын мүлікті сатып алуға немесе иеліктен шығаруға байланысты мәмілелер болып табылатын мәмілелерді жасасу туралы шешімі	Эмитенттің бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде немесе бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімінде өзгерістердің тіркелгенін растайтын құжаттарды алған күні <i>(осы ұяшықтың мәтіні Биржаның Директорлар кеңесінің 2021 жылдың 30 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)</i>	.pdf форматында.
20.	Эмитент жасауға мүдделілігі бар және, эмитенттің уәкілетті органының осындай мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдаған күні, оның құны эмитент активтерінің жалпы баланстық құнының 10 және одан көп пайызын құрайтын, мүлікті сатып алуға немесе иеліктен шығаруға байланысты мәмілелер болып табылады	Эмитенттің тиісті органының шешім қабылдаған күні	.pdf форматында.
<i>(Осы жол Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен өзгертілген)</i>			
21.	Эмитенттің бір тұрпаттағы орналастырылған акцияларын осы эмитенттің басқа түрдегі акцияларына айырбастау туралы ақпарат	Эмитенттің орналастырылған акциялардың (қоғам сатып алған акцияларды шегергенде) жалпы санының 10 және одан да көп пайызын иеленетін акционерлер туралы Орталық депозитарий берген, эмитенттің орналастырылған акцияларының бір тұрпатын осы эмитенттің басқа түрдегі акцияларына айырбастауды растайтын анықтаманы алған күні	.pdf форматында. Акционерлік қоғам - эмитентке қатысты

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
22.	Эмитент әрбір осындай ұйым акцияларының (үлестерінің, пайларының) 10 және одан да көп пайызына ие ұйымдардың тізімі және/немесе тізіміндегі өзгерістер туралы ақпарат	Эмитенттің ұйымдағы акциялардың (үлестердің, пайлардың) 10 және одан да көп пайызына ие болғанын (немесе ие болуын тоқтатқанын) растайтын құжаттарды эмитенттің алған күні	.pdf форматында.
23.	Эмитенттің ірі мәмілелерді және бір мезгілде мынадай шарттарға сай келетін: эмитенттің оларды жасасуға мүдделігі бар және уәкілетті орган осындай мәмілелерді жасасу туралы шешім қабылдаған күнге құны эмитент активтерінің жалпы теңгерімдік құны мөлшерінің 10 және одан да көп пайызын құрайтын мүлікті сатып алуға немесе иеліктен шығаруға байланысты мәмілелер болып табылатын мәмілелерді жасауы туралы ақпарат	Келісім-шарт немесе келісім-шартқа қосымша келісім жасалған және/немесе эмитент мәміленің мемлекеттік немесе өзге де тіркелуін растайтын құжаттарды алған күн, егер ірі мәміле және/немесе мүдделі мәміле жасасу үшін міндетті мемлекеттік немесе өзге де тіркеу қажет болған жағдайда	.pdf форматында. Нәтижесінде эмитент активтерінің жалпы теңгерімдік құны мөлшерінің 10 және одан көп пайызы сомасына мүлік сатып алынатын немесе иеліктен шығарылатын мәміле туралы ақпаратта мәміленің тараптары, сатып алынған немесе иеліктен шығарылған активтер, мәміленің мерзімдері мен талаптары, тартылған тұлғалардың қатысу үлестерінің сипаты мен көлемі туралы, сондай-ақ мәміле туралы өзге де мәліметтер болған кезде мәліметтер қамтылуы тиіс. Барлық эмитенттерге олардың ұйымдық-құқықтық нысанына қарамастан қолданылады. Эмитент Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса, мұндай мәмілелер туралы ақпарат қолданылатын заңнамаға сәйкес ашылады

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
A	1	2	3
24.	Эмитент ірі мәмілелер және/немесе жасауға мүдделілігі бар және, эмитенттің уәкілетті органының осындай мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдаған күні, оның құны эмитент активтерінің жалпы баланстық құнының 10 және одан көп пайызын құрайтын, мүлікті сатып алуға немесе иеліктен шығаруға байланысты болып табылатын мәмілелерді жасасуы туралы ақпарат	Ірі мәмілені және/немесе мүдделі мәмілені жасасу үшін міндетті мемлекеттік немесе өзге тіркеу қажет болған жағдайда, келісім-шартты немесе келісім-шартқа қосымша келісімді жасасқан және/немесе эмитенттің мәміленің мемлекеттік немесе өзге де тіркелгенін растайтын құжаттарды алған күні	.pdf форматында. Барлық эмитенттерге олардың ұйымдық-құқықтық нысанына қарамастан қолданылады. Егер эмитент Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген заңды тұлға болып табылса, мұндай мәмілелер туралы ақпарат қолданылатын заңнамаға сәйкес ашылады
<i>(Осы жол Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен өзгертілген)</i>			
25.	Құны эмитент активтерінің жалпы теңгерімдік құны мөлшерінің 10 және одан да көп пайызын құрайтын эмитенттің мүлкіне тыйым салу (мүлікті тыйым салудан шығару) туралы ақпарат	Эмитенттің мүлкіне тыйым салу (мүлікті тыйым салудан алу) туралы шешімді эмитенттің алған күні	.pdf форматында.
26.	Эмитент активтерінің жалпы теңгерімдік құны мөлшерінің 25 және одан көп пайызын құрайтын мөлшерде қарыз алуы туралы, сондай-ақ осы қарыз бойынша негізгі борышты және есептелген сыйақыны толық өтеу туралы ақпарат	Эмитенттің қарыз туралы шартты немесе кредиттік желіні жасасқан немесе эмитенттің осы қарыз немесе кредиттік желі бойынша негізгі борышты және есептелген сыйақыны толық өтеген күні. Бір кредиттік желі шеңберінде есептелген сыйақыны ескере отырып алынған және өтелмеген қарыздардың жалпы сомасы эмитент активтерінің жалпы теңгерімдік құны мөлшерінің 25 және одан да көп пайызына жеткенде	.pdf форматында.
27.	Сотта корпоративтік дау бойынша іс қозғалуы туралы ақпарат	Эмитенттің корпоративтік дау бойынша азаматтық іс бойынша тиісті сот хабарламасын (шақыруын) алған күні	.pdf форматында.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
28.	Эмитенттің, тиісті құжаттарды (рұқсаттарды, лицензияларды) қоса бере отырып, бірінші санаттағы рұқсаттарды (лицензияларды) алуы (тоқтатуы, тоқтата тұруы) туралы ақпарат	Бірінші санаттағы рұқсаттарды (лицензияларды) алу (тоқтату, тоқтата тұру) туралы құжаттарды эмитенттің алған күні	.pdf форматында. Егер эмитенттің қызметі осы эмитент заңды тұлға ретінде тіркелген елдің қолданыстағы заңнамасына сәйкес лицензиялауға жататын болса. Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асыруға және шетел және ұлттық валюталарда банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиялар, сондай-ақ нотариат куәландырған көшірмелер түрінде қағаз тасымалдағышта беріледі, ал Қазақстан Республикасынан басқа өзге мемлекеттің аумағында алынған тиісті лицензиялар осыған қоса апостиль қойылуы немесе заңдастырылуы тиіс. Электрондық құжат ұсынылған жағдайда, егер осы электрондық құжатты берген органның интернет-ресурсы арқылы лицензияның дұрыстығын тексеру мүмкіндігі болса, нотариалдық куәландыру талап етілмейді
29.	Эмитенттің негізгі қызмет түрлерін өзгертуі туралы ақпарат	Уәкілетті орган тіркеген жарғыны және/немесе жарғыға енгізілген өзгертулерді алған күн	.pdf форматында.
30.	Уәкілетті органның эмитент акцияларын орналастыру қорытындылары туралы есептерді бекітуі туралы ақпарат	Уәкілетті органы бекіткен, эмитент акцияларын орналастыру қорытындылары туралы есепті эмитенттің алған күні	.pdf форматында. Акционерлік қоғам - эмитентке қатысты
31.	Уәкілетті органның бағалы қағаздар шығарылымын жою туралы және/немесе эмитенттің бағалы қағаздарын өтеу туралы ақпарат	Эмитенттің бағалы қағаздарын жою және/немесе өтеу туралы растайтын құжаттарды эмитенттің алған күні	.pdf форматында.

Бағалы қағаздардың рұқсаттама бастамашыларымен ақпараттар ашудың ережелері

№ р/с	Құжаттың атауы	Туындаған күні	Ескерту
А	1	2	3
32.	Эмитенттің жарғысына, сондай-ақ оның бағалы қағаздарын шығару аңдатпасына сәйкес эмитент акционерлерінің (қатысушыларының) және/немесе инвесторлардың мүдделерін қозғайтын өзге де оқиғалар туралы ақпарат	Егер АҚ туралы заңда және БҚН туралы заңда бағалы қағаздарды ұстаушылардың назарына ақпаратты жеткізудің өзге мерзімдері көзделмесе, жарғыға және оның бағалы қағаздарын шығару аңдатпасына сәйкес эмитент акционерлерінің (қатысушыларының) және/немесе инвесторлардың мүдделерін қозғайтын өзге де уақиғалардың туындаған күні. Эмитенттің мемлекеттік емес облигацияларды шығару аңдатпасында көзделген шарттарды сақтамаған күні.	.pdf форматында.

Ұсынылатын құжаттарға қойылатын қосымша талаптар

1. Осы қосымшаның 1 кестесінің 7 жолында көрсетілген мәліметтер тіркеушінің ережелеріне сәйкес куәландырылуы және/немесе Биржамен өзара іс-қимыл жасауға өкілетті тұлға қол қоюы тиіс және мынадай деректерді қамтуы тиіс:
  - 1) эмитенттің жарияланған (оның ішінде жай және артықшылықты) акцияларының саны;
  - 2) эмитенттің орналастырылған (оның ішінде жай және артықшылықты) акцияларының саны;
  - 3) эмитенттің ауыртпалық салынған және/немесе бұғатталған орналастырылған (оның ішінде жай және артықшылықты) акцияларының саны;
  - 4) эмитенттің өзі сатып алған немесе міндеттемелерді орындамау нәтижесінде алынған, эмитенттің өзі кепілге қабылдаған акцияларының кепілмен қамтамасыз етілген акцияларының (оның ішінде жай және артықшылықты) саны;
  - 5) Эмитенттің орналастырылған акцияларының жалпы санының бес және одан да көп пайызы әрқайсысына тиесілі тұлғалар туралы (заңды тұлғаларға қатысты – атауы және орналасқан жері; жеке тұлғаларға қатысты – тегі, аты және бар болса, әкесінің аты, тұрғылықты жері), оның ішінде эмитенттің акциялары номиналды ұстауда тұрған тұлғалар туралы (тіркеушінің сұрау салуына жауап ретінде эмитенттің акцияларын номиналды ұстаушылары олар туралы мәліметтерді ұсынбаған тұлғаларды қоспағанда) деректер;
  - 6) ауыртпалық салынған және/немесе бұғатталған акциялардың санын көрсете отырып және эмитент кепілге қабылдаған акцияларды бөле отырып, осы тармақтың 5) тармақшасында көрсетілген тұлғалардың әрқайсысына тиесілі эмитент акцияларының (оның ішінде жай және артықшылықты) саны;
  - 7) меншік иелері туралы мәліметтерді тіркеушінің сұрау салуына жауап ретінде эмитенттің номиналды ұстаушылары эмитенттің тіркеушісіне ұсынылмаған, номиналды ұстаудағы эмитент акцияларының (оның ішінде жай және артықшылықты) саны.

2. Осы қосымшаның 1 кестесінің 7 жолында көрсетілген мәліметтер тіркеушінің ережелеріне сәйкес қуәландырылуы және/немесе Биржамен өзара іс-қимыл жасауға өкілетті тұлға қол қоюы тиіс және мынадай деректерді қамтуы тиіс:
  - 1) шығарылған бағалы қағаздардың саны;
  - 2) орналастырылған бағалы қағаздардың саны;
  - 3) эмитент кері сатып алған бағалы қағаздардың саны;
  - 4) ауыртпалық салынған және/немесе бұғатталған орналастырылған бағалы қағаздардың саны;
  - 5) бағалы қағаздарды ұстаушылар саны.
3. Эмитенттің еркін айналыстағы жай акцияларының санын есептеу кезінде эмитенттің орналастырылған жай акцияларының жалпы санынан мынадай акциялар алып тасталады:
  - 1) осы акциялар эмитентін заңды тұлға ретінде тіркеген елдің мемлекеттік меншігі болып табылады;
  - 2) осы акциялар эмитентінің лауазымды тұлғаларының меншігінде;
  - 3) осы эмитенттің орналастырылған жай акцияларының жалпы санының 10 және одан да көп пайызын құрайтын санда осы акциялар ерқайсысына тиесілі тұлғалардың меншігінде;
  - 4) Эмитент сатып алған, бұғатталған және/немесе ауыртпалық салынған.

Бағалы қағаздардың
рұқсаттама
бастамашыларымен
ақпараттар ашудың
ережелеріне

2 қосымша

Бір акцияның теңгерімдік құнын

ЕСЕПТЕУ

1. Осы Есептеуде теңгерімдік құнды есептеу мақсаттары үшін:
  - 1) артықшылықты акциялар шартты түрде екі топқа бөлінеді:
    - бірінші топтың артықшылықты акциялары – өз эмитентінің есеп саясатына сәйкес оның қаржылық есеп берушілігінде меншікті капиталдағы үлестік құрал ретінде немесе меншікті капиталдағы және міндеттемелердегі аралас құрал ретінде ескерілетін артықшылықты акциялар;
    - екінші топтың артықшылықты акциялары-өз эмитентінің есеп саясатына сәйкес оның қаржылық есеп берушілігінде міндеттемелерде ескерілетін артықшылықты акциялар;
  - 2) жай немесе артықшылықты акциялардың саны – есептеу күніне орналастырылған акциялардың (шығарылған және айналыста болған) саны. Эмитент кері сатып алған акциялар есепке қатыспайды.
2. Есептеу күні үшін акциялар эмитентінің қаржылық жағдайы туралы есеп жасалған кезеңнің соңғы күні қабылданады.
3. Акциялар эмитентінің қаржылық жағдайы туралы есепті жасау күніне осы Есептеуге сәйкес есептелген бір акцияның теңгерімдік құны аталған есепте көрсетіледі.
4. Бір жай акцияның теңгерімдік құны мынадай формула бойынша есептеледі:
$$BV_{CS} = NAV/NO_{CS}, \text{ мұнда}$$

BV_{CS} – (book value per common share) есептеу күніне бір жай акцияның теңгерімдік құны;

NAV – (net asset value) есептеу күніне жай акциялар үшін таза активтер;

NO_{CS} – (number of outstanding common shares) есептеу күніне жай акциялардың саны.
5. Жай акциялар үшін таза активтер мынадай формула бойынша есептеледі:
$$NAV = (TA - IA) - TL - PS, \text{ мұнда}$$

TA – (total assets) акциялар эмитентінің есептеу күніндегі қаржылық жағдайы туралы есептегі акциялар эмитентінің активтері;

IA – (intangible assets) төленген ақшаны немесе ақша баламаларын өтеу және/немесе экономикалық пайда алу мақсатында ұйым үшінші тараптарға сата алмайтын акциялар эмитентінің қаржылық жағдайы туралы есептегі материалдық емес активтер;

TL – (total liabilities) есептеу күніндегі акциялар эмитентінің қаржылық жағдайы туралы есептегі міндеттемелер;

PS – (preferred stock) есептеу күніндегі акциялар эмитентінің қаржылық жағдайы туралы есепте "жарғылық капитал, артықшылықты акциялар" шотының сальдосы.

6. Бірінші топтың бір артықшылықты акциясының теңгерімдік құны мынадай формула бойынша есептеледі::

$$BV_{PS1} = (EPC + DC_{PS1})/NO_{PS1}, \text{ мұнда}$$

- BV_{PS1} – (book value per preferred share of the first group) бірінші топтың бір артықшылықты акциясының есептеу күніндегі теңгерімдік құны;
- NO_{PS1} – (number of outstanding preferred shares of the first group) есептеу күніне бірінші топтың артықшылықты акцияларының саны;
- EPC – (equity with prior claims) капитал, есептеу күніне бірінші топтың артықшылықты акцияларын ұстаушыларға тиесілі;
- DC_{PS1} – (debt component of preferred shares) міндеттемелерде ескерілетін бірінші топтың артықшылықты акцияларының борыштық құрамдас бөлігі.

7. Бірінші топтың артықшылықты акцияларын ұстаушыларға тиесілі капитал мынадай формула бойынша есептеледі::

$$EPC = TD_{PS1} + PS, \text{ мұнда:}$$

- TD_{PS1} – (total dividends) есептеу күніне бірінші топтың артықшылықты акциялары бойынша есептелген, бірақ төленбеген дивидендтердің сомасы ("акционерлермен есеп айырысу (дивидендтер)" шотының сальдосы). Есепте осы акциялар эмитентінің өзекті мәліметтері мен оларды ұстаушылардың деректемелері болмауы себебінен төленбеген бірінші топтың артықшылықты акциялары бойынша дивидендтер есепке алынбайды.

8. Екінші топтың бір артықшылықты акциясының баланстық құны мынадай формула бойынша есептеледі:

$$BV_{PS2} = LPS/NO_{PS2}, \text{ мұнда}$$

- BV_{PS2} – (book value per preferred share of the second group) екінші топтың бір артықшылықты акциясының есептеу күніндегі баланстық құны;
- NO_{PS2} – (number of outstanding preferred shares of the second group) есептеу күніне екінші топтың артықшылықты акцияларының саны;
- LPS – (liabilities) есептеу күніндегі акциялар эмитентінің қаржылық жағдайы туралы есепте міндеттеме ретінде ескерілетін артықшылықты акциялар бойынша шоттың сальдосы.

Бағалы қағаздардың
рұқсаттама
бастамашыларымен
ақпараттар ашудың
ережелеріне

3 қосымша

эмитенттің өзінің жылдық есебінде ақпаратты ашуына

Биржа қоятын талаптар

ТАЛАПТАР
(бұдан әрі – Талаптар)

1 тарау. ЖАЛПЫ ҚАҒИДАЛАР

1. Жалпы шарттар

Жылдық есеп инвесторларға эмитент қызметінің теңгерімді көрінісін беретін маңызды құжат болып табылады. Бұл ретте ол эмитенттің жетістіктерін ғана емес, сондай-ақ сәтсіздіктерін, сондай-ақ есептік кезеңнің қорытындылары бойынша жасалған қорытындыларды және эмитенттің одан арғы іс-қимылдарын көрсетуі тиіс.

Жылдық есепті дайындау кезінде Эмитенттің сапалы дайындалған жылдық есебі оның инвесторлармен қарым-қатынастағы беделі мен сенімін нығайтуға ықпал ететінін, сондай-ақ белгілі бір бәсекелестік артықшылықтарды қамтамасыз ететінін ескеру қажет.

Ақпаратты беру тәсілі, оның қалай топтастырылғандығы, жылдық есептің дизайны мен құрылымының негізгі элементтерін эмитенттің өзі өз қызметінің сипатына, ол қолданатын корпоративтік басқару практикасы мен стандарттарына, оның мүмкіндіктері мен жылдық есептің мақсатты аудиториясын түсінуге сүйене отырып анықтайды. Осы қосымшада пайдаланылатын жылдық есепте ақпаратты баяндау тәртібі ұсынымдық сипатта болады және базалық ретінде ұсынылады.

Осы талаптар акционерлік қоғамдар үшін де, жауапкершілігі шектеулі серіктестіктер үшін де жарамды және олардың мөлшеріне, саласына немесе орналасқан жеріне қарамастан эмитенттер үшін арналған жылдық есепті дайындау бойынша жалпы басшылықты қамтамасыз етеді.

Жылдық есепті эмитенттің қызметкерлерін, мемлекеттік органдардың өкілдерін, серіктестері мен өнім берушілерін қоса алғанда, эмитенттің әртүрлі мүдделі тараптары пайдалана алады, бұл ретте эмитенттің инвесторлары мен акционерлеріне (қатысушыларына) пайдалы ақпарат беруге басты назар аударылады.

Жылдық есепті дайындау кезінде эмитенттер, соның ішінде басқа да ұқсас талаптарды, мысалы, жаһандық есеп беру бастамасының стандарттарын (Global Reporting Initiative, GRI), Тұрақты даму есептілігі стандарттары Кеңесінің салалық стандарттарын (Sustainability Accounting Standards Board, SASB), Климатқа байланысты ақпаратты ашу бойынша Қаржылық тұрақтылық Кеңесі жанындағы Жұмыс тобының ұсыныстары (Task Force on Climate-related Financial Disclosures, TCFD) *(осы абзац Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен өзгертілген)*.

2. Жылдық есепті дайындаудың жалпы принциптері

Жылдық есепті дайындау кезінде эмитенттерге мынадай принциптерді қолдану ұсынылады:

1) мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл.

жылдық есепті жасайтын эмитент өз қызметіне, өніміне (өнімдеріне, көрсетілетін қызметтеріне) елеулі әсер етуі мүмкін мүдделі тараптарды (жеке және заңды

- тұлғаларды), сондай-ақ әрекеттері эмитенттің өз стратегияларын табысты іске асыру және қойылған мақсаттарға қол жеткізу қабілетіне әсер етуі мүмкін компанияларды немесе тұлғаларды анықтауы тиіс;
- 2) маңыздылық.
- Жылдық есеп эмитент үшін де, оның мүдделі тараптары үшін де маңызды ақпаратты қамтуы керек. Ақпараттың маңыздылығын анықтау үшін эмитент өз қызметіне және оның мүдделі тараптарына айтарлықтай әсер ететін ішкі және сыртқы факторлардың үйлесімін пайдалануы қажет. Ақпараттың маңыздылығы эмитенттің географиялық орналасуына, оның өнеркәсіптік секторына, пайдаланылатын бизнес-модельге байланысты болуы мүмкін.
- Жылдық есепте эмитент өз қызметін жүзеге асыратын өңірдің және тұтастай елдің, қоршаған орта мен қоғамның экономикасына эмитенттің және оның мүдделі тараптарының бағалауы мен шешімдеріне елеулі әсер ететін аспектілер туралы деректерді ұсыну қажет;
- 3) толықтық.
- Жылдық есептің көрсеткіштері мен мазмұны эмитенттің экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға елеулі әсерін көрсету және мүдделі тараптарға эмитенттің есептік кезеңдегі қызметінің нәтижелерін бағалау мүмкіндігін беру үшін жеткілікті болуы тиіс. Толықтыққа үш негізгі өлшем кіреді – қамту ауқымы, шекаралар және есеп беру уақыты. Толықтық ұғымы ақпарат жинау әдістеріне де қатысты қолданылуы мүмкін;
- 4) салыстырмалылық.
- Жылдық есепті пайдаланатын мүдделі тараптар эмитент қызметінің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік нәтижелері туралы ұсынылған ақпаратты алдыңғы кезеңдердегі нәтижелермен, оның мақсаттарымен, сондай-ақ басқа ұйымдар қызметінің нәтижелерімен салыстыра алуы тиіс;
- 5) растылық.
- Жылдық есепті дайындау кезінде пайдаланылған ақпарат пен процестер мүдделі тараптар осы есепте қамтылған ақпаратты тексеруге және оның мазмұнының шынайылық дәрежесін бағалауға мүмкіндік беретіндей түрде жиналуы, құжатталуы, құрастырылуы, талдануы және ашылуы тиіс. Ақпарат сапалық сипаттамамен және сандық деректермен көрсетілуі мүмкін;
- 6) уақтылық.
- Жылдық есеп мүдделі тараптардың ақпараттандырылған шешімдер қабылдауы үшін жеткілікті түрде жедел және тұрақты негізде ұсынылуы тиіс. Есептің уақтылығы Есептіліктің жүйелілігіне де, жылдық есепті шығару мен онда сипатталған нақты оқиғалар арасындағы кезеңге де жатады;
- 7) айқындық.
- Жылдық есептегі ақпарат мүдделі тараптарға түсінікті және қолжетімді нысанда ұсынылуы, негізгі сәттерге назар аудару және оның оқылуын қамтамасыз ету үшін қысқаша баяндалуы тиіс.
- Жылдық есепті қалыптастыру кезінде ақпаратты қабылдауды жеңілдету үшін кестелерді, графиктерді, диаграммаларды, схемаларды, сондай-ақ сандық көрсеткіштерді анықтау бойынша есептеулер мен әдістемелерді пайдалану ұсынылады.

3. Жылдық есептің мазмұнына қойылатын талаптар

Жылдық есепте эмитенттің қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді кезеңдерге арналған, оның ішінде эмитент көрсететін немесе оның үшінші тараптармен (жеткізушілермен, халықпен, әртүрлі ұйымдармен) қарым-қатынасы себебінен оның қызметімен байланыстыруға болатын елеулі экологиялық және әлеуметтік әсерді басқаруға қатысты жалпы пайымы мен стратегиясын сипаттау керек.

Жылдық есепке мынадай ақпаратты енгізу ұсынылады:

- эмитент қызметінің экологиялық және әлеуметтік аспектілеріне қатысы бар қысқа мерзімді және орта мерзімді кезеңдерге арналған негізгі проблемалар;
- эмитентке және оның тұрақты даму саласындағы басымдықтарына ықпал ететін макроэкономикалық немесе саяси үрдістер;
- қойылған мақсаттарға қатысты есептік кезеңдегі тұрақты даму мәселелеріндегі эмитенттің маңызды оқиғалары, қызметінің нәтижелері;
- ішкі және сыртқы мүдделі тараптарға әсер ететін негізгі экологиялық және әлеуметтік факторларды бағалау әдісі, сондай-ақ бұл эмитент қызметінің жалпы көрсеткіштерінде, оның стратегиясы мен тәуекел бейінінде қалай көрініс табады;
- эмитенттің нақты операциялық мәнмәтінің, оның саласын және географиялық орналасқан жерін негізге ала отырып, жалпы қабылданған экологиялық және әлеуметтік талаптардың эмитентіне әсерін талдау;
- эмитенттің стратегиясына және оның операциялық және қаржылық көрсеткіштеріне экологиялық және әлеуметтік факторлардың елеулі әсері ретінде сипатталатын экологиялық және әлеуметтік проблемалардың әрқайсысы бойынша эмитенттің қызметін талқылау және талдау;
- эмитент үшін маңызды деп айқындалған мәселелерге ерекше назар аудара отырып, эмитенттің қоғам үшін әлеуметтік пайданы арттыруға және оның қызметіне, өнімі мен қызметіне экологиялық және әлеуметтік жағымсыз әсерлерді, сондай-ақ өнім берушілер тізбегін азайтуға бағытталған күш-жігері (саясатты, стратегияны және менеджмент жүйесін қоса алғанда);
- әлеуметтік және экологиялық басқару жүйесін қоса алғанда, экологиялық және әлеуметтік проблемаларға байланысты тәуекелдерді, салдарлар мен мүмкіндіктерді анықтау мен басқарудың жүйелі процесі;
- осы Ережелердің 4, 5 және 6 қосымшаларында жазылған жалпы экологиялық және әлеуметтік мәселелер мен корпоративтік басқаруға (бұдан әрі – ESG) қатысты қызметтің негізгі көрсеткіштерін (KPIs) пайдалану есебінен қызметтің тиімділігі мен нәтижелерін бағалау.

Эмитент жылдық есептің мазмұнын анықтау кезінде келесі тәсілдерді ұстануы керек:

- эмитент үшін маңызды аспектілерді тұжырымдау және олардың оның қызметіне, өніміне, қызметіне әсерін бағалау және мүдделі тараптармен өзара қарым-қатынас;
- эмитенттің ішкі және сыртқы ортасына осындай әсер ету шекарасын белгілеу;
- есепке енгізілуі қажет тақырыптарды және олар бойынша ұсынылатын ақпараттың көлемін айқындау мақсатында олардың маңыздылығына қарай анықталған аспектілерге қатысты басымдықтарды белгілеу;
- эмитент қызметінің елеулі аспектілерін басқару саласындағы тәсілдер, сондай-ақ оларға қатысы бар көрсеткіштер туралы мәліметтерді ашу.

Жылдық есепте эмитенттің өзінің және ұйым орналастырылған акциялардың жалпы санының немесе осындай заңды тұлғаның төленген жарғылық капиталының 50 және одан да көп пайызын иеленетін кез келген заңды тұлғаның қызметі мен көрсеткіштерін ашу керек.

Сандық мәнде көрсетілген операциялардың нәтижелері азшылық үлесін ескерместен бақыланатын компаниялардың деректерін қамтуы керек. Үлестес, бірақ шоғырландыруға енгізілмеген компаниялар туралы ақпарат эмитент қызметінің стратегиясы мен нәтижелерін түсіндіру үшін қажетті көлемде берілуі тиіс.

Жылдық есепте ашуға талап етілетін ақпарат эмитент дайындаған, міндетті немесе ерікті түрде жасалған басқа есептерде немесе құжаттарда болуы мүмкін. Бұл жағдайда эмитент қалауы бойынша өзінің жылдық есебінде ашылған ақпаратты келтірмей, оған тиісті ақпаратты қамтитын бұрын орналастырылған құжатқа сілтемені енгізуі мүмкін.

Егер ашуға талап етілетін ақпарат эмитенттің қызметіне жатпайтын болса және/немесе қандай да бір себептермен оны ашу мүмкін болмаса, бұл туралы жылдық есепте хабарлау жеткілікті болады.

Жылдық есепте құпия және инсайдерлік ақпарат, сондай-ақ коммерциялық және қызметтік құпияны құрайтын ақпарат немесе жария таратуға жатпайтын өзге де ақпарат қамтылмауы тиіс.

2 тарау. ЭМИТЕНТТІҢ ҚЫЗМЕТІ

5. **Басшылықтың үндеуі**

Бұрын қойылған стратегиялық мақсаттарға және оларға қол жеткізуге бағытталған күш-жігерге сүйене отырып, эмитент бизнесінің әрбір бағыты бойынша есептік жылдың аса маңызды оқиғалары мен нәтижелерінің қысқаша шолуын; алынған нәтижелерді; келесі жылы күтілетін нәтижелерді бағалауды, оның ішінде есептік жылы салынған базистің арқасында; кейінгі жылдарға арналған басым міндеттерді іске асыру үшін әлеуетті бағалауды қамтуы тиіс.

6. **Эмитент туралы ақпарат:**

- 1) эмитенттің қысқаша таныстырылымы Эмитенттің тарихын, өнім (өнімдер немесе қызметтер) туралы ақпаратты, оның миссиясын, саладағы орны мен мақсатын пайымдауды қамтуы тиіс;
- 2) еншілес және тәуелді ұйымдар-есептік кезеңдегі қызметтің негізгі көрсеткіштері мен нәтижелері, олардың есептік жылдың жиынтық нәтижесіндегі салымын бағалау көрсетіледі;
- 3) өндірістік құрылым – эмитенттің операциялық қызметінің негізгі бағыттары, операциялық қызметке қатысатын негізгі бөлімшелер, олардың өзара іс-қимыл схемалары және оларды басқарудың негізгі қағидаттары, сондай-ақ есептік жыл барысында болған өзгерістер сипатталады;
- 4) егер эмитент өндіруші компания болып табылса, табиғи ресурстарды өндіруге және өңдеуге қатысты ақпараттан басқа, игерілетін кен орындарының қорлары, олардың орналасқан орындары, табиғи ресурстар базасын дамыту және кеңейту жөніндегі жоспарлар мен іс-шаралар туралы ақпаратты ашу қажет. Егер табиғи ресурстардың жекелеген объектілері бүкіл сала үшін ерекше маңызды болып табылса, тиісті карталарды қоса алғанда, осы объектілер туралы неғұрлым егжей-тегжейлі ақпарат беру қажет.

7. **Есептік жылдың негізгі оқиғалары**

Эмитенттің есептік жылдағы қызметіндегі маңызды оқиғалардың (қолайлы және қолайсыз) сипаттамасы және олардың есептік жылдағы қызметінің нәтижелеріне әсері; осы кезеңге қойылған басым міндеттерді іске асыру қорытындылары, олардың есептік жылдың нәтижелеріне және болашаққа әсері; қандай да бір міндеттердің орындалмауы салдарынан болған себептерді түсіндіру; эмитенттің есептік жылдағы жетістіктері мен сәтсіздіктері туралы ақпарат.

8. **Операциялық қызмет:**

- 1) эмитент жұмыс істейтін негізгі нарықтарды талдау. Есептік жылы болған макро- және микроэкономикалық өзгерістер, олардың эмитенттің операциялық қызметінің нәтижелеріне әсері;
- 2) нарық үлесі, маркетинг және сату. Нәтижелерді бәсекелестермен салыстыру, бәсекелестіктің болуы және ауқымы. Эмитенттің бәсекелестерімен салыстырғанда күшті және әлсіз жақтары;
- 3) өнім (өнімдер, қызметтер) туралы ақпарат, есептік кезеңдегі өнімдегі (өнімдердегі, қызметтердегі) өзгерістер, өткізу және баға саясаты. Сондай-ақ талданып отырған кезеңдегі жалпы жиынтық табыстың 10 және одан да көп пайызы тиесілі өнімдер (өнімдер, қызметтер) туралы ақпаратты ашу керек. Егер бұрын жаңа өнімге (өнімге,

- қызметке) қатысты жоспарлар туралы ақпарат жарияланған жағдайда, осы өнімнің (өнімнің, қызметтің) ағымдағы мәртебесін ашу қажет);
- 4) іскерлік белсенділік стратегиясы. Эмитенттің қазіргі уақытта нарықта көріп отырған түсініксіздігі мен мүмкіндіктерін ескере отырып, қажет болған жағдайда оның қызмет секторын талдайтын қысқаша шолулар, эмитенттің тиімділігінің негізгі көрсеткіштері және олардың орындалуы туралы есептер сияқты статистикалық деректерді пайдалана отырып, эмитенттің таяудағы үш жылға арналған даму перспективаларын объективті түрде ашу керек.
9. **Қаржы-экономикалық көрсеткіштер**
- 1) жоспарланған және нақты нәтижелердің айырмашылығына себеп болған факторларды талдау;
- 2) есептік жылдағы қаржылық нәтижелерді талдау және оларды кем дегенде алдыңғы екі жылда алынған нәтижелермен салыстыру;
- 3) қаржылық жағдайды талдау. Сондай-ақ соңғы үш жылдың ішінде негізгі көрсеткіштердің (пайда, салынған капиталға пайда, рентабельділік, шығындар) өзгеруіне баға беру, алынатын пайда көлемінің активтер, капитал, өтімділік, берешек құрылымына әсерін сипаттау қажет. Пайда мен кірістілікті талдау кезінде бюджеттің кіріс бөлігіне ғана емес, сонымен бірге шығыстарға да назар аудару керек, шығындарды оңтайландыру саясатын ашу керек.

3 тарау. ТӘУЕКЕЛДЕР

10. Негізгі тәуекелдер

Эмитенттің қызметіне тән тәуекелдердің (сыртқы, заңнамалық, өңірлік, нарықтық, қаржылық, операциялық, стратегиялық, инвестициялық, корпоративтік басқару, басқалар) сипаттамасы және оларды басқару жөніндегі шаралар келтіріледі. Эмитенттің қызметіне және оның саласына тән ерекше тәуекелдерге (ерекше бәсекелестік жағдайлар, рұқсаттардың (лицензиялардың) және/немесе келісімшарттардың қолданылуын аяқтау мерзімдерінің жақындауы, эмитенттің тұрақсыз қаржылық жағдайы, жеткізушілерге және/немесе тұтынушыларға тәуелділік), эмитенттің бағалы қағаздарының өтімділігіне немесе әлеуетті инвесторлар тобының заңнамалық шектелуіне байланысты тәуекелдерге ерекше назар аудару қажет.

Осы мәселе бойынша ашып көрсету анық және дәйекті болуы тиіс. Барлық ұқсас компаниялар мен олардың бағалы қағаздары бойынша тәуекелдерді қараудың қажеті жоқ. Талдау және тиісті ашулар осындай тәуекелдердің Эмитенттің өзіне және оның бағалы қағаздарына қалай әсер етуі мүмкін екендігіне қатысты болуы тиіс.

11. Тәуекелдерді басқару жүйесі

Эмитент қолданатын тәуекелдерді басқару жүйесінің сипаттамасын жасау қажет.

4 тарау. ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

12. Жылдық есеп әлеуметтік жауапкершілік бөлігінде осы тарауда көрсетілген, есептік кезеңде эмитенттің қызмет саласына қолданылатын ақпаратты ашуға және сондай-ақ жалпы әлеуметтік мәселелер бойынша тізбесі осы Ережелердің 4 қосымшасында қамтылған қызметтің негізгі көрсеткіштері (KPIs) нысанындағы ақпаратты қамтуы тиіс.

13. Жұмыспен қамту

Жас топтары, жынысы және географиялық аймағы бойынша бөле отырып, есептік күнгі жағдай бойынша ұйым қызметкерлерінің жалпы саны, оның ішінде есептік жылы жұмысқа қабылданған қызметкерлердің пайызы көрсетіледі. Кадрлардың ауысуы және оның себебі сипатталуы тиіс. Эмитент әлеуметтік пакетті өз қызметкерлеріне ұсынатындығын, егер

ұсынса, оның құрамына кіретінін, осы пакет уақытша немесе толық емес жұмыспен қамту шарттарында қабылданған қызметкерлерге таратылатындығын хабарлау қажет. Сондай-ақ есептік жылы демалысты алған және аналық/әкелік демалыстан оралған қызметкерлердің жынысы бойынша бөліністегі жалпы саны көрсетіледі. Эмитент қызметкеріне оның қызметіне қатысты елеулі өзгерістер туралы хабарлаудың ең аз мерзімі туралы ақпарат берілуі тиіс.

Эмитенттің персонал және кәсіптік оқыту саласындағы саясаты, қолданыстағы әлеуметтік кепілдіктер, еңбекке ақы төлеу және оның өсу қарқыны, қызметкерлердің уәждемесі, кәсіподақтармен қарым-қатынасы туралы ақпарат ұсыну қажет.

14. Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік

Есептік жылы эмитент қызметкерлері алған жарақаттардың түрлері туралы деректер, еңбекке қабілеттілігінен уақытша айырылған жарақаттар жиілігінің коэффициенті (LTIFR), жазатайым оқиғалар жиілігінің коэффициенті (LTAFR), жазатайым оқиғалардың ауырлық коэффициенті, өлімге әкеп соқтыратын жарақаттану жиілігінің коэффициенті, кәсіби сырқаттанушылық коэффициенті, жоғалған күндер коэффициенті, жұмыс орнында болмау коэффициенті, Эмитент өндірісінде, оның ішінде эмитент объектілерінде жұмыс істейтін тәуелсіз мердігерлерде өңір мен жыныс бойынша бөле отырып, туындаған өлімге әкеп соққан жазатайым оқиғалардың саны ұсынылады. Өндірістегі жазатайым оқиғаларды тіркеу кезінде пайдаланылатын қағидалар жүйесі және өрт қауіпсіздігі туралы мәліметтерді қоса алғанда, тиісті есептілікті қалыптастыру туралы мәліметтер берілуі тиіс. Сондай-ақ, эмитенттің жоғары жарақатпен немесе белгілі бір аурулармен сырқаттану қаупінің жоғары болуымен байланысты қызметі бар-жоғын көрсету қажет. Денсаулық пен қауіпсіздік мәселелеріне кәсіподақтармен ресми келісімдердің бар-жоғы, эмитентте есептік жылы орын алған әртүрлі өрт жағдайлары, қауіпсіздік техникасы бойынша тренингтер өткізудің жүйелілігі, өрт сөндіру құралдарының болуы және олардың түрлері туралы мәліметтер көрсетіледі.

15. Дайындық және білім алу

Есептік жыл ішінде эмитенттің бір қызметкеріне арналған оқу сағаттарының орташа саны қызметкерлердің жынысы мен санаттары бойынша бөліне отырып көрсетіледі. Эмитентте қызметкерлердің біліктілігін арттыру бағдарламаларының болуы, олардың түрлері мен сипаты, сондай-ақ эмитенттің зейнеткерлікке шығуы немесе жұмысын тоқтатуы нәтижесінде өз қызметін аяқтаған қызметкерлерге көмек көрсету бағдарламалары туралы ақпарат ашылады. Есептік жыл ішінде нәтижелілікті ресми бағалаудан өткен қызметкерлердің жынысы мен санаттары бойынша бөле отырып, Эмитенттің барлық қызметкерлерінің пайызы көрсетіледі.

16. Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер

Әр түрлі санаттарға жататын эмитент қызметкерлерінің жалпы санынан үлесі (пайызбен) көрсетіледі, мысалы: жынысы; жас топтары: 30 жасқа дейін, 30-50 жасқа дейін, 50 жастан жоғары; әртүрліліктің басқа да белгілері. Қызметті жүзеге асыру өңірлері бойынша бөле отырып, эмитент қызметкерлерінің әрбір санаты үшін әйелдер сыйақысының базалық мөлшерлемесінің ерлер сыйақысының базалық мөлшерлемесіне қатынасы туралы мәліметтер берілуі тиіс. Есептік жыл ішінде эмитент қызметкерлерін кемсіту жағдайларының жалпы саны, осы жағдайлардың мәртебесі және қабылданған іс-әрекеттер туралы деректер келтіріледі.

17. Еңбек қатынастарының практикасы

Еңбек қатынастары практикасын бұзғаны үшін есептік жылы эмитентке берілген шағымдардың жалпы саны, осындай шағымдардың мәртебесі, сондай-ақ эмитентте бар шағымдарды беру жүйесінің қысқаша сипаттамасы көрсетіледі. Оқу сағаттарының жалпы саны және Эмитенттің қызметі үшін адам құқықтарының маңызды аспектілеріне байланысты саясат немесе процедуралар бойынша есептік кезеңде оқытудан өткен қызметкерлердің пайызы ұсынылуы тиіс. Балалар және мәжбүрлі еңбекті пайдаланудың, жас қызметкерлердің қауіпті жұмысты орындауының елеулі тәуекелі бар эмитенттің бөлімшелері мен оның өнім берушілері көрсетіледі.

18. Демеушілік және қайырымдылық

Эмитенттің есептік жылы қайырымдылық және әлеуметтік жобалар мен іс-шараларға қатысуы, сондай-ақ егер демеушілік қолдау көрсетілсе, осы туралы ақпарат көрсетіледі.

19. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

Эмитентте бар сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың ішкі саясаты мен әдістері туралы ақпарат ашылады. Сыбайлас жемқорлыққа байланысты эмитент үшін анықталған тәуекелдер туралы мәліметтерді ұсыну қажет. Сыбайлас жемқорлыққа байланысты тәуекелдерді бағалау жүргізілген Эмитент бөлімшелерінің жалпы саны мен пайызын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың саясаттары мен әдістеріне хабардар етілген және оқытылған өңірлер мен қызметкерлер санаттары бойынша бөлінген қызметкерлердің жалпы санын көрсету қажет. Сондай-ақ есептік жыл ішінде сыбайлас жемқорлыққа байланысты бұзушылықтарға байланысты эмитентке және оның қызметкерлеріне қатысты қабылданған шаралар, расталған сыбайлас жемқорлық жағдайларының жалпы саны мен сипатын ұсыну.

20. Заңнама талаптарына сәйкестік

Заңнама бұзу мән-жайлары туралы, елеулі айыппұлдардың жалпы мөлшері және қаржылық емес санкциялардың саны, оның ішінде заңнама талаптарын бұзғаны үшін эмитентке қатысты қолданылған шектеулі ықпал ету шаралары туралы деректер келтіріледі. Оның ішінде бәсекелестікке кедергі келтірумен және монополияға қарсы заңнаманы бұзумен байланысты есептік жыл ішінде орын алған жағдайлардың жалпы санын, сондай-ақ осындай талқылаулардың негізгі нәтижелерін көрсету қажет.

21. Өнім үшін жауапкершілік

Эмитенттің өнімнің (өнімдердің, көрсетілген қызметтердің) денсаулық пен қауіпсіздікке әсеріне қатысты, өнімнің (өнімдердің, көрсетілген қызметтердің) қасиеттері туралы ақпаратқа және таңбалауға қатысты, маркетингтік коммуникацияларға қатысты, жарнаманы, ілгерілетуді және демеушілікті қоса алғанда, есептік жылы айыппұлға немесе өндіріп алуға, алдын алуға әкеп соққан жағдайларға бөле отырып, заңнама мен кодекстердің талаптарына сәйкес келмеу жағдайларының жалпы саны көрсетіледі. Эмитенттің кейбір нарықтарда тыйым салынған тауарларды сататындығын, мүдделі тараптарда сұрақтар тудыратындығын немесе көпшілік талқылауының тақырыбы болып табылатындығын, сондай-ақ эмитенттің осы тауарларға қатысты сұрақтарға немесе алаңдаушылықтарға қалай жауап беретінін көрсету қажет. Есептік жылы эмитенттің ақаулы өнімін (өнімдерін) қайтарып алу жағдайлары туралы деректер келтіріледі.

5 тарау. ЭКОЛОГИЯЛЫҚ

22. Жылдық есеп экологиялық бөлігінде есептік кезеңде эмитенттің қызмет саласына қолданылатын, осы тарауда көрсетілген ақпаратты ашуға және жалпы экологиялық мәселелер бойынша тізбесі осы Ережелердің 4 қосымшасында қамтылған қызметтің негізгі көрсеткіштері (KPIs) нысанындағы ақпаратты да қамтуы тиіс.

23. Қолданылатын материалдар

Эмитенттің шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрін жүзеге асыруы, табиғатты арнайы пайдалану құқығына ие болуы туралы ақпарат хабарланады. Сондай-ақ жаңартылатын және жаңартылатын материалдардан негізгі өнімді (өнімдерді, көрсетілген қызметтерді) өндіру және орау кезінде есептік жылы эмитент жұмсаған тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктеріндегі материалдардың жалпы массасы немесе көлемі, қайталама шикізатты пайдалану үлесі, сондай-ақ қауіпті материалдар, олардың қауіптілік сыныбы көрсетіле отырып, эмитент олармен тиісінше жұмыс істеу және қауіптілік сыныбын ауыстыру/төмендету бойынша қолданатын тиісті шаралар туралы ақпарат ұсынылады.

24. Өнім және қызмет

Эмитенттің өнімінің (өнімдерінің, көрсетілген қызметтерінің) есептік жылы қоршаған ортаға әсерінің азаю немесе ұлғаю дәрежесі туралы сандық деректер және жобалау процесіндегі экологиялық аспектілер ашылады. Әрбір тауар санаты бойынша утильдеу үшін қабылданған өнімнің (өнімдердің) және оның орау материалдарының пайыздық үлесін, сондай-ақ қайта өңделген немесе жаңартылатын материалдардан өндірілген өнімнің (өнімдердің) үлесін көрсету қажет. Эмитент өзі шығаратын өнімнің (өнімдердің) экологиялық таңбасы бар-жоғын хабарлауы керек.

25. Қалдықтарды басқару

Эмитенттегі қауіпті және қауіпті емес қалдықтардың тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктеріндегі олардың сыныптамасын, сондай-ақ есептік жылы оларды жою (залалсыздандыру, кәдеге жарату, көму) әдістері мен тәсілдерін көрсете отырып, жалпы массасы туралы ақпарат ұсынылады. Эмитенттің тасымалданған, импортталған, экспортталған, қайта өңделген қауіпті қалдықтарының тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктеріндегі жалпы массасы туралы ақпаратты және олардың ішкі және халықаралық тасымалдарының пайызын ашу керек.

26. Су тұтыну

Эмитенттің есептік жылдағы негізгі қызметі үшін пайдаланған тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктеріндегі судың жалпы көлемі мынадай көздердің түрлері бойынша көрсетіледі: жер үсті сулары, жер асты сулары, эмитент жинайтын және сақтайтын жаңбыр сулары, басқа ұйымның сарқынды сулары, коммуналдық және басқа да сумен жабдықтау жүйелері. Эмитенттің осы тұтынуы су көзіне айтарлықтай әсер ететіндігін, осындай көз орналасқан биологиялық әртүрлілікті сипаттау, су көзі мемлекеттік табиғи-қорық қоры санатына жатқызылғанын, оның жергілікті халық үшін құндылығы мен маңыздылығын көрсету қажет. Эмитент қайта пайдаланатын тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктеріндегі судың жалпы көлемі туралы ақпаратты және эмитенттің жалпы тұтынуындағы оның үлесін ашу, сондай-ақ өндірістің су тиімділігінің көрсеткішін (шығарылатын өнімнің бірлігіне пайдаланылған судың көлемін) есептеу қажет.

27. Энергияны тұтыну және энергия тиімділігі

Эмитенттің тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктерінде жаңартылатын және жаңартылатын көздерден пайдаланылатын энергия түрлері бойынша бөле отырып, есептік жылы энергияны жалпы тұтынуы, сондай-ақ энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру жөніндегі бастамалар ретінде эмитентке қол жеткізілген есептік жылы энергия тұтынудың жиынтық қысқаруы туралы ақпарат ашылады. Өндірістің энергия тиімділігінің көрсеткіші келтіріледі (шығарылатын өнімнің бірлігіне энергетикалық ресурстарды тұтыну).

28. Ластаушы заттардың авариялық және тұрақты емес төгінділері

Эмитент тарапынан әрекет/әрекетсіздік себебі бойынша есептік жылы орын алған ластаушы заттардың тіркелген төгінділерінің тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктеріндегі жалпы саны мен жалпы көлемі көрсетіледі. Тастау орны және оның мәртебесі, тасталған заттың (майдың, отынның, қалдықтардың, химиялық реагенттердің, өзге де заттардың) сипаттамасы туралы, мұндай тастаудың қоршаған ортаға әсері туралы ақпаратты, оның салдарын жоюдың әдістері мен тәсілдерін ұсыну қажет.

29. Сарқынды сулардың төгінділері

Эмитенттің есептік жыл үшін тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктерінде сарқынды суларды жоспарлы және жоспардан тыс ағызуының жалпы көлемі су бұру орнын, сапасын, сарқынды суларды тазарту әдісін (әдістерін) көрсете отырып көрсетіледі. Биологиялық әртүрлілік үшін олардың географиялық орналасуын, ауданын, мәртебесі мен құндылығын көрсете отырып, эмитенттің сарқынды суларды ағызуынан елеулі әсер ететін су объектілері және олармен байланысты мекендеу ортасы туралы ақпарат ашылады.

30. Парниктік газдар мен басқа да ластаушы заттардың атмосфераға шығарындылары

Эмитент есептік жылы жүзеге асырған тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктерінде парниктік газдар мен басқа да ластаушы заттардың атмосфераға тікелей және жанама шығарындыларының жалпы көлемі, олардың түрлері мен қарқындылығы, рұқсат етілген

лимиттері және олардың асып кетуі (егер мұндай есептік жылы орын алған болса) көрсетіледі. Шығарындыларды қысқарту бойынша эмитенттің қабылдаған шаралары туралы ақпаратты және тиісті (жалпы қабылданған) өлшем бірліктерінде оларды қысқарту көлемін ашу қажет, сондай-ақ көрсетілген көрсеткіштерді есептеу әдістемесі келтіріледі.

31. Қоршаған ортаны қорғау

Қалдықтарды утильдеу, шығарындыларды тазарту, экологиялық залалды жою жөніндегі шығыстарға, қоршаған ортаға теріс әсерді болдырмау жөніндегі шығыстарға бөле отырып, есептік жылы эмитент қоршаған ортаны қорғауға жіберген жалпы шығыстар туралы ақпарат ұсынылады. Қоршаған ортаға елеулі нақты және ықтимал теріс әсер көрсететін өнім берушілер эмитентінің оларды пайдаланатынын немесе пайдаланбайтынын, олардың саны мен өнім берушілердің жалпы санының пайызын, осындай әсер ету сипатын көрсету қажет. Эмитент қызметінің қоршаған орта үшін теріс салдарларын азайту жөніндегі шаралар және оның сапасын жақсарту жөніндегі іс-шаралар ұсынылуы мүмкін. Эмитент өз қызметін жүзеге асыратын объектілер мен аумақтардың экологиялық мониторингін жүзеге асыратынын, сондай-ақ эмитент төтенше жағдайларға ден қою жоспарын, ластануды болдырмау саясатын және осы жағдайларды басқару жоспарын қоса алғанда, қоршаған ортаны қорғауды басқарудың қандай да бір жүйесін енгізгенін хабарлау қажет. Ұйымның тиімді жұмыс істеу қабілетіне немесе оның өнімдерінің және/немесе қызметтерінің сапасына әсер ететін климаттың өзгеруінің салдарын болдырмау немесе бейімдеу үшін эмитент қолданатын шараларды баяндау қажет.

32. Биологиялық әртүрлілік

Өсімдік және жануарлар әлемдерінің тіршілік ету ортасына елеулі тікелей, жанама және кумулятивтік, оң және теріс әсер етулерді көрсете отырып, эмитенттің өз өнімін (өнімдерін, қызмет көрсетулерін) өндіру кезінде оның қызметі жүзеге асырылатын аумақтардың биологиялық әртүрлілігіне әсер етуінің объективті сипаттамасы ұсынылады. Эмитент өз қызметін жүзеге асыратын аумақтардың географиялық орналасуын және мәртебесін, олардағы жануарлар мен өсімдіктер әлемі түрлерінің, оның ішінде қорғалатын түрлердің халықаралық және Ұлттық кітаптарына енгізілген түрлерінің санын, олардың эмитент қызметінің әсерінен жойылу қаупінің деңгейін көрсету талап етіледі.

33. Экологиялық талаптарға сәйкестігі

Эмитенттің экологиялық заңнама талаптарына сәйкестігі туралы ақпарат, салынған айыппұлдардың жалпы сомасы және экологиялық талаптарды бұзғаны үшін есептік жылы эмитентке қолданылған қаржылық емес санкциялар, оның ішінде шектеулі ықпал ету шаралары жағдайларының саны, қоршаған ортаға әсері үшін есептік жылы эмитентке берілген шағымдардың саны, осындай бұзушылықтардың, санкциялар мен шағымдардың сипаты, оларды реттеу туралы мәліметтер көрсетіледі. Эмитенттің ластаушы заттар шығарындыларының, төгінділерінің шекті жол берілетін нормативтерін, есептік жылы орын алған өндіріс және тұтыну қалдықтарын орналастыру нормативтерін, олардың сипаты мен негізгі себептерін бұзу жағдайларын көрсету қажет. Эмитентте соңғы экологиялық аудиттің жүргізілгені туралы ақпаратты және міндетті экологиялық аудиттің нәтижелері бойынша жасалған негізгі қорытындыларды ұсыну қажет.

5-1 тарау. КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІ

33-1. Климаттық өзгерістер бөлігінде жылдық есеп эмитенттің есептік кезеңдегі қызмет саласына қолданылатын осы тарауда көрсетілген ақпаратты ашуы тиіс.

33-2. Климаттың өзгеруін басқару

Эмитенттің климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдері мен мүмкіндіктерін, сондай-ақ олардың осы процестердегі рөлін қадағалайтын эмитенттің органдары және/немесе оның комитеттері туралы ақпарат көрсетіледі. эмитент органдарының және/немесе оның комитеттерінің климаттың өзгеру тәуекелдеріне қатысты құзыреттері мен жауапкершілігі, оларды осы тақырып бойынша хабардар етудің тәртібі мен кезеңділігі туралы мәліметтер ұсынылады. эмитенттің органдары және/немесе оның комитеттері эмитенттің

стратегиясын, тәуекелдерді басқару саясатын айқындау кезінде, ірі мәмілелер бойынша шешімдер қабылдау кезінде климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді қалай ескеретіні, нысаналы көрсеткіштердің белгіленуін қадағалауды қалай жүзеге асыратыны және оларға қол жеткізудегі прогресті қадағалайтыны туралы ақпарат ашылады.

33-3. Стратегиялық бағыт

Қысқа, орта және ұзақ мерзімді перспективада эмитент анықтаған негізгі климаттық тәуекелдер туралы ақпарат ашылады. эмитенттің климаттың өзгеруіне қауіп төндіретін табиғи ресурстарға (мысалы, су, жер, экожүйе немесе биоәртүрлілік) кез келген тәуелділігінен туындайтын негізгі тәуекелдерді көрсету ұсынылады.

Климаттың өзгеруінің және онымен байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктердің эмитенттің бизнес-моделіне, оның стратегиясына, өндірістік-сату тізбектеріне, қаржылық жағдайына, қаржылық көрсеткіштері мен ақша ағындарына, қаржыландыруға қол жеткізуге және қысқа, орта және ұзақ мерзімді перспективада капитал құнына әсері сипатталған. эмитенттің стратегиясының климаттың өзгеруінің физикалық тәуекелдеріне және төмен көміртекті экономикаға көшуге байланысты тәуекелдерге (өтпелі тәуекелдерге) төзімділігі туралы ақпарат ашылады.

Эмитенттің төмен көміртекті экономикаға көшу жоспарлары, осы процесті қаржыландыру көздері және нысаналы көрсеткіштерді қайта қарау тәртібі, сондай-ақ эмитенттің тәуекелдерді бейімдеу немесе азайту жөніндегі жоспарлары, мысалы, өндірістік процестерді өзгерту, пайдаланылатын материалдарды ауыстыру, қызметтің тиімділігін арттыру жөніндегі шараларды енгізу және басқалар көрсетіледі.

33-4. Тәуекелдерді басқару

Эмитенттің қысқа, орта және ұзақ мерзімді перспективада Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді анықтау, бағалау, басымдық беру және басқару процестері, сондай-ақ оларды эмитенттің жалпы тәуекелдерді басқару процесіне біріктіру туралы ақпаратты ашу талап етіледі. Маңызды физикалық және өтпелі тәуекелдерді анықтау және сипаттау, сондай-ақ тәуекелдердің әрқайсысы эмитентке әсер етеді деп күтуге болатын уақыт көкжиегін анықтау қажет. Физикалық тәуекелдерге қатысты эмитент бұл тәуекелдерді оқиғалық немесе тұрақты тәуекелдерге жіктеуі керек. Өтпелі тәуекелдерге реттеуші, технологиялық, нарықтық, заңды немесе беделді тәуекелдер кіруі мүмкін.

Эмитент деректер көздерін, тәуекелді бағалауға әсер ететін сапалық және сандық факторларды, шекті мәндерді және басқа да қолданылатын критерийлерді, тәуекелдерді басқару процесінде эмитент қабылдаған климаттың өзгеруіне бейімделу шараларын сипаттауы керек.

Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктердің эмитенттің өндірістік-өткізу тізбегіне ағымдағы және күтілетін әсерін және олардың географиялық аймақтар, объектілер немесе активтер түрлері, ресурстар, шығу жолдары немесе тарату арналары сияқты ең үлкен шоғырлануын ашу қажет.

Эмитенттің қызметіне елеулі әсер етуі мүмкін төтенше ауа-райы құбылыстары жағдайында қаржылық салдарлардың сценарийін ұсыну ұсынылады.

33-5. Көрсеткіштер және нысаналы мәндер

Эмитент Климаттық тәуекелдер мен тәуекелдерді басқару стратегиясы мен процесіне байланысты мүмкіндіктерді бағалау үшін пайдаланатын көрсеткіштер көрсетіледі. Эмитент парниктік газдар шығарындылары бойынша деректерді келтіреді: Scope 1 (парниктік газдардың тікелей шығарындылары), Scope 2 (парниктік газдардың жанама энергетикалық шығарындылары) және қажет болған жағдайда Scope 3 (Scope 2-ге енгізілмеген парниктік газдардың өзге де жанама шығарындылары) (экологиялық тазалық бөлімі бойынша мұндай деректер сипатталған жағдайда талап етілмейді), сондай-ақ олармен байланысты тәуекелдер.

Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару үшін пайдаланылатын нысаналы көрсеткіштер, сондай-ақ оларға қол жеткізу туралы ақпарат беріледі.

(Осы тарау Биржаның Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 26 қыркүйегіндегі шешімімен енгізілген)

6 тарау. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

34. Корпоративтік басқару бөлігіндегі жылдық есеп осы тарауда көрсетілген, есептік кезеңде эмитенттің қызмет саласына қолданылатын ақпаратты ашуға және корпоративтік басқару мәселелері бойынша тізбесі осы Ережелердің 5 қосымшасында қамтылған қызметтің негізгі көрсеткіштері (KPIs) нысанындағы ақпаратты да қамтуы тиіс.
35. **Эмитенттің корпоративтік басқару жүйесі**
- Эмитенттің корпоративтік басқару жүйесі және оның принциптері сипатталады.
- Эмитенттің әдеп кодексінің және/немесе корпоративтік этиканың сақталуын қамтамасыз ететін эмитенттің қолданыстағы жүйелері баяндалады.
- Эмитенттің корпоративтік басқару кодексінің ережелерін сақтауы туралы эмитенттің есебі (бар болма) және/немесе орын алған сәйкессіздіктер және/немесе есептік жылы оған сәйкестік жөнінде қолданылған шаралар туралы ақпарат ұсынылады.
36. **Листингтік компанияның корпоративтік басқару құрылымы**
- Заңнамаға, жарғыға, басқа да құжаттарға сәйкес эмитент органдары құрылымының және олардың құзыретінің толық сипаттамасы келтіріледі.
- Оның ішінде эмитенттің директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) барлық комитеттерінің атаулары, олардың функциялары, міндеттері мен құзыреті, өткізілген отырыстардың саны және олардың негізгі нәтижелері, комитеттер есептік жылы қараған негізгі мәселелер көрсетіледі.
37. **Эмитенттің директорлар кеңесі (қадағалау кеңесі):**
- 1) Директорлар кеңесінің (Қадағалау кеңесінің) мүшелері туралы мәліметтер).

Директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) төрағасын және тәуелсіз директорларды қоса алғанда, эмитенттің директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) әрбір мүшесінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), туған жылы ашылады; директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) әрбір мүшесінің соңғы үш жылда және қазіргі уақытта, оның ішінде қоса атқаратын лауазымы; қызмет саласын көрсете отырып, хронологиялық тәртіппен жүргізіледі, сондай-ақ эмитенттің және/немесе оның еншілес және тәуелді компанияларының оларға тиесілі акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) саны туралы мәліметтер, директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) комитеттеріне қатысу, функционалдық өкілеттіктері мен міндеттері көрсетіледі.

Эмитенттің директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) әрбір мүшесінің өмірбаяндық деректерін, оның алған білімі мен тәжірибесі туралы ақпаратты ашып көрсету керек.

Директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) өткізілген отырыстарының саны және олардың негізгі нәтижелері, директорлар кеңесі есептік жылы қараған негізгі мәселелер туралы деректер келтіріледі;
  - 2) кандидаттарды ұсыну.

Эмитенттің директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің), оның комитеттерінің мүшелігіне кандидаттарды ұсыну және іріктеу тәртібі, сондай-ақ гендерлік әртүрлілікті, тәуелсіздікті, кәсіби біліктілік пен тәжірибені қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей, әртүрлілік факторларын ескере отырып, ұсыну және іріктеу кезінде пайдаланылатын өлшемшарттар келтіріледі. Директорлар кеңесі (қадағалау кеңесі) мүдделер қақтығысын болдырмау және оларды басқару үшін пайдаланатын рәсімдер ұсынылуы тиіс;
  - 3) жұмысты бағалау.

Эмитенттің экономикалық, экологиялық, әлеуметтік мәселелермен және корпоративтік басқару мәселелерімен байланысты тәуекелдерді басқару әдістерінің тиімділігін талдауда директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) рөлі туралы ақпарат ашылады. Директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) қызметін бағалау процедурасы туралы мәліметтерді ұсыну, сондай-ақ мұндай бағалау тәуелсіз болып табылатындығын және ол қаншалықты жиі өткізілетінін көрсету қажет;

- 4) проблемалар туралы хабарлау.

Директорлар кеңесін (қадағалау кеңесін) эмитентте аса маңызды қаржылық және қаржылық емес проблемалардың туындағаны туралы хабардар ету процедурасы және есептік жылы директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) қарауына ұсынылған проблемалар саны туралы мәліметтер ұсынылады.

38. Эмитенттің алқалы немесе жеке-дара атқарушы органы

Эмитенттің алқалы атқарушы органы мүшелерінің әрқайсысының (эмитенттің жеке-дара атқарушы органының функцияларын жүзеге асыратын тұлғаның) тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), туған жылы ашылады; атқарушы органның әрбір мүшесі (эмитенттің жеке-дара атқарушы органының функцияларын жүзеге асыратын тұлға) соңғы үш жылда және қазіргі уақытта, оның ішінде қоса атқаратын қызметі, қызмет саласын көрсете отырып, хронологиялық тәртіппен атқаратын лауазымы, сондай-ақ эмитенттің және/немесе оның еншілес және тәуелді компанияларының оларға тиесілі акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) саны туралы мәліметтер, Директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) комитеттеріне қатысу, функционалдық өкілеттіктері мен міндеттері.

Атқарушы органның өткізілген отырыстарының саны және олардың есептік жылдағы негізгі нәтижелері туралы деректер келтіріледі.

39. Эмитенттің ұйымдық құрылымы

Эмитенттің құрылымдық бөлімшелері, филиалдары, өкілдіктері көрсетіледі. Эмитент қызметкерлерінің саны. Ұйым қызметкерлерінің, оның филиалдары мен өкілдіктерінің қызметкерлерін қоса алғанда, орташа тізімдік саны, сондай-ақ гендерлік әртүрлілік құрамы. Эмитенттің негізгі бөлімшелерінің басшылары туралы мәліметтер.

40. Сыйақылар туралы ақпарат

Эмитенттің директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) және атқарушы органының мүшелеріне есептік жылы төленген жалақының жиынтық мөлшері және ақшалай нысандағы көтермелеулердің барлық түрлері туралы ақпарат ашылады¹

41. Эмитенттің акционерлері (қатысушылары):

- 1) акционерлік қоғам болып табылатын эмитент үшін.

Эмитенттің жарияланған және орналастырылған акцияларының түрі (сыныбы), еркін айналыстағы акцияларының саны көрсетіле отырып, олардың саны; есепті күнгі жағдай бойынша орналастырылған акциялардың жалпы санының бес және одан да көп пайыз мөлшерінде (мөлшерінде) эмитенттің акцияларын иеленетін акционерлердің құрамы туралы ақпарат ұсынылады.

Есептік кезеңде эмитенттің акцияларымен жасалған барлық елеулі мәмілелер және есептік кезеңде орналастырылған акциялардың жалпы санының бес және одан да көп пайыз мөлшерінде (мөлшерінде) акцияларды иеленетін акционерлер құрамында болған өзгерістер туралы ақпарат.

Есептік кезеңде акцияларды бастапқы орналастыру, эмитенттің өз акцияларын сатып алуы және сандық және ақшалай мәндегі мәмілелердің көлемін, орналастыру және сатып алу бағасын, акцияларды сатып алушының және/немесе сатушының атауын және оның орналасқан жерін көрсете отырып, оларды кейіннен қайта сату

---

¹ Эмитенттің қалауы бойынша эмитенттің директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) және атқарушы органының әрбір мүшесіне есептік жыл үшін төленген ақшалай нысандағы жалақының және көтермелеулердің барлық түрлерінің жиынтық мөлшері және оларды айқындау өлшемшарттары туралы, сыйақы саясаты туралы, сондай-ақ егер қарастырылған болса, эмитенттің зейнетақы бойынша сыйақыларды қамтамасыз ету үшін жинақтаған сома туралы ақпарат ашылуы мүмкін.

бойынша орын алған барлық мәмілелер туралы ақпарат (егер мұндай ақпарат эмитентке белгілі болса).

Жанама немесе тұспалданатын меншікті қамтамасыз ететін акцияларға опциондар мен келісімдер туралы мәліметтер;

- 2) жауапкершілігі шектеулі серіктестік болып табылатын эмитент үшін.

Есептік кезеңде эмитенттің жарғылық капиталындағы қатысу үлестерімен барлық елеулі мәмілелер және есептік кезеңде эмитентке қатысушылар құрамында болған өзгерістер; есептік күнгі жағдай бойынша төленген жарғылық капиталдың бес және одан да көп пайыз мөлшерінде (мөлшерінде) эмитенттің қатысу үлестерін иеленетін қатысушылардың құрамы туралы ақпарат ұсынылады.

42. **Еншілес және тәуелді компаниялар**

Орналастырылған акциялардың (төленген жарғылық капиталдың) жалпы санының бес және одан да көп пайызын құрайтын мөлшерде (мөлшерде) эмитент акцияларын (қатысу үлестерін) иеленетін компаниялар туралы мәліметтер көрсетіледі.

Мәліметтерде компанияның толық атауы, оның заңды және нақты мекен-жайы (орналасқан жері), эмитент иеленетін акциялардың (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) саны (мөлшері), осы компания қызметінің түрі, оның бірінші басшысы туралы ақпарат, есептік жылы эмитент жіберген инвестициялардың мөлшері қамтылуы тиіс.

43. **Дивидендтер туралы ақпарат**

Эмитенттің дивидендтік саясатының негізгі қағидаттары, төленген дивидендтер немесе соңғы үш жылда оларды төлемеу себептері, акциялардың ағымдағы құны, бір акцияға пайда, бір акцияның баланстық құны туралы мәліметтер көрсетіледі.

44. **Миноритарлық акционерлердің құқықтары**

Директорлар кеңесіне кандидаттарды ұсыну, эмитентті бақылауды ауыстыру және ірі мәмілелер жасасу процестеріндегі эмитенттің миноритарлық акционерлерінің құқықтары туралы ақпарат, миноритарлық акционерлермен өзара іс-қимылдың жалпы жүйесі келтіріледі.

45. **Ірі мәмілелер туралы ақпарат**

Эмитенттің есептік жылы ірі мәмілелер жасағаны туралы ақпарат, оның ішінде мәміле жасалған күн, мәміле тараптарының мәні мен атауы көрсетіледі.

46. **Ақпараттық саясат**

Акционерлерге (құрылтайшыларға), қазіргі және әлеуетті инвесторларға қатысты ақпараттық саясат туралы мәліметтер, оның негізгі қағидаттары келтіріледі.

47. **Тәуекелдерді басқару**

Тәуекелдерді басқару процесі ашылады: тәуекелдерді анықтау, олардың мониторингі мен бақылауы, тәуекел деңгейін бағалау. Тәуекелдерді басқару процесін қадағалау және эмитенттің тәуекелге тәбетін анықтау жөніндегі директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) рөлі туралы ақпарат ұсынылады.

48. **Ішкі бақылау және аудит**

Ішкі тексерулердің, аудиттің нәтижелері бойынша анықталған негізгі тәуекелдер және эмитенттің қызметіне қатысты елеулі проблемалар туралы ақпарат ұсынылады.

Осы тәуекелдер мен проблемаларды барынша азайту бойынша қабылданған шаралар туралы ақпарат көрсетіледі.

Эмитенттің комплаенс-бақылау жөніндегі процедураларын, оның ішінде персоналды оқытуды, аудит және мониторинг жүйесін, бұзушылықтар туралы хабарламалар ұсыну үшін эмитенттің "жедел желісін", мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі нұсқаулықты, сондай-ақ эмитент заңнама талаптарын бұзған жағдайда санкциялар мен тәртіптік шараларды сипаттау қажет.

Қаржылық есеп пен есепберушілікті жүргізуді бақылау нысандарын; тараптардың орнықтылығы мен мүдделілігі тәуекелдерін, соның ішінде операциялық бақылау нысандарын; комплаенс бойынша бақылау нысандарын қоса алғанда, ішкі бақылау ауқымы баяндалады.

Сондай-ақ эмитенттің директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) және/немесе тиісті комитетінің және атқарушы органының ішкі бақылау жүйесіндегі рөлін, оның ішінде Эмитенттің сыртқы аудиторларының сәйкестендірілуі мен тәуелсіздігі туралы ақпаратты қарау қажет.

49. **Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл**

Эмитенттің мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау жөніндегі саясаты мен стратегиясы сипатталады, өзара іс-қимыл жасау үшін мүдделі тараптарды анықтау және іріктеу қағидаттары, сондай-ақ осындай неғұрлым маңызды тараптардың атаулары (мысалы: эмитенттің қызметі тікелей әсер еткен жергілікті халық; клиенттер мен реттеу органдары; қызметкерлер, мердігерлер және өнім берушілер) көрсетіледі.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасауға уәкілетті және эмитенттің жауапты қызметкерлері және/немесе жоғары басшылығы көрсетіледі, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл процесі эмитентін қадағалау жөніндегі директорлар кеңесінің (қадағалау кеңесінің) рөлі баяндалады.

Эмитенттің мүдделі тараптардан мәселелерді және/немесе шағымдарды алу механизмдері, және шағымдарды қарау механизмдері мен сыртқы коммуникация механизмдерін қоса алғанда, оларға уақтылы ден қою тәртібі келтіріледі.

7 тарау. ҚОСЫМША АҚПАРАТ

50. **Қаржылық есеп берушілік**

Эмитенттің есептік жылдағы қаржылық есеп берушілігі бойынша тәуелсіз аудитордың есебі және осы қаржылық есеп берушілік.

51. **Мазмұны**

Мазмұны жылдық есеппен танысуға ыңғайлы болу үшін қажет. Ол жеткілікті егжей-тегжейлі болғаны жөн.

52. **Глоссарий**

Глоссарийдегі пайдаланушыларға ыңғайлы болу үшін шартты белгілерге (аббревиатураларды қоса алғанда), қысқартуларға, өлшем бірліктеріне, қаржылық терминдерге назар аудару керек.

53. **Инвесторларға арналған ақпарат**

Қызметтер мен инвесторлармен және акционерлермен жұмыс жөніндегі жауапты тұлғалардың егжей-тегжейлі байланыс деректерін, бөлек – эмитенттің аудиторы мен тіркеушісінің деректемелерін қамтуы тиіс.

Бағалы қағаздардың
рұқсаттама
бастамашыларымен
ақпараттар ашудың
ережелеріне

4 қосымша

**Жалпы экологиялық және әлеуметтік мәселелерге қатысты
қызметтің негізгі көрсеткіштерінің**

ТІЗІМІ

ҚОРШАҒАН ОРТА ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕЛЕРІ

Басқару жүйелері	Басқарудың экологиялық және әлеуметтік жүйелері (сипаттамасын көрсету).
Жоғары басшылықтың міндеттемесі	Жоғары басшылық мақұлдаған экологиялық және әлеуметтік саясат (сипаттамасын көрсету).
Зардап шеккен халық	Зардап шеккен халықтың шағымдарын қарау механизмі (сипаттамасын көрсету).
Ластанудың алдын алу	Ластануды болдырмау саясаты және іс-шаралар жоспары (сипаттамасын көрсету).
Жұмысшылардың шағымдары	Жұмысшылардың шағымдарына ден қою механизмдері (сипаттамасын көрсету).

ҚОРШАҒАН ОРТА

Парниктік газдар шығарындылары	Парниктік газдар шығарындыларының көлемі (CO ₂ e т.), қарқындылығы (парниктік газдар/сату).
Суды тұтыну	Пайдаланылған су (м3), айналымдағы судың пайызы, қарқындылығы (суды пайдалану/сату).
Энергияны тұтыну және энергия тиімділігі	Тұтынылатын энергия (GW), электр жүйесінен алынған электр энергиясының пайызы, жаңартылатын энергия көздерінің пайызы, қарқындылығы (энергия/сату). Шығарылатын өнім бірлігіне ресурстарды пайдалану коэффициенті (түрлері бойынша) (тонна, мысалы).
Қалдықтарды басқару	Операциялардан қалған қалдықтар (т), қауіпті пайыз, қайта өңделген пайыз, қарқындылық (қалдықтар/сату), сұйықтық (өңдеу түрі).
Ластану	Азот оксидтері (азот оксидін қоспағанда), күкірт қышқылы оксидтері, ұшпа органикалық қосылыстар, қатты бөлшектер, басқа заттар. Қоршаған ортаға төгілулер мен шығарындыларды азайту шаралары (сүзгілер және т.б.). Қоршаған ортаға ағып кетулер мен шығарындылардың саны мен жалпы көлемі.

Биоәртүрлілік	Қорғалатын аудандарға және биоәртүрлілігі жоғары аудандарға жақын орналасқан эмитенттің өнеркәсіптік кәсіпорындары. Биоәртүрлілікті басқару туралы мәлімдеме, кодекс немесе саясат (сипаттама мен сілтемені көрсетіңіз).
Климаттық өзгерістерге бейімделу	Эмитенттің тиімді жұмыс істеу қабілетіне немесе оның өнімдері мен қызметтерінің сапасына әсер ететін климаттың өзгеруінің салдарын болдырмау немесе бейімдеу жөніндегі шаралар.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР

Эмитентті басқару жүйесі	Еңбек жағдайына және этномәдени алуан түрлілікке қатысты саясат (сипаттамасын көрсету).
Өндірістік өзара қарым-қатынастар	Ұжымдық шарт талаптарымен жұмыс істейтін қызметкерлердің пайызы. Қызметкерлердің негізгі санаттары бойынша ерікті және еріксіз тәртіпте кадрлардың тұрақтамау коэффициенті. Мәжбүрлі немесе балалар еңбегі жағдайлары. Мәжбүрлі және балалар еңбегінің "қауіп бар" елдердегі қызмет.
Жеке әртүрлілік	Қызметкерлердің негізгі санаттары бойынша гендерлік және нәсілдік/этникалық топтарды ұсыну (пайыз). Әйелдер мен ерлердің жалақысының арақатынасы.
Жұмыс орнындағы денсаулық пен қауіпсіздік	Өндірістік жарақаттану коэффициенті (тіркелетін оқиғалардың жалпы жиілігі) және штаттық және штаттан тыс қызметкерлер бойынша өлім коэффициенті. Денсаулық сақтау және қауіпсіздік мәселелері бойынша оқудан өткен қызметкерлердің пайызы, жазатайым оқиғалардың, оқиғалардың, өрттердің саны; алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша, өрт қауіпсіздігі бойынша және төтенше жағдайларға ден қою бойынша оқытылған қызметкерлердің жалпы пайызы.

ӘСЕР ЕТУ ОРТАСЫНА ТҮСКЕН ХАЛЫҚ

Басшылық жүйесі	Зардап шеккен халықтың шағымдарын қарау механизмы (сипаттамасын көрсету). Эмитенттің жергілікті халықпен қауіпсіздік және өзара іс-қимыл жөніндегі бөлімшелеріндегі ереже, саясат немесе ережелер жиынтығы (сипаттамасын көрсету).
Адам құқықтары	Адам құқықтарын басқару (кодекстер, саясат, ескерту және тәсіл). Адам құқықтарының бұзылуына қатысу (иә/жоқ).
Жергілікті халық	Жергілікті халық тұратын және/немесе пайдаланатын аумақта жүзеге асырылатын эмитенттің операциялары немесе жобалары.

ӨНІМДЕР МЕН ТҰТЫНУШЫЛАР

Өнімнің өмірлік циклінің әсері	Қайта өңдеуге немесе сату жолымен қайта пайдалануға жататын өнімнің пайызы. Массасы бойынша (тоннамен) буып-түю, қайта өңделген немесе жаңартылатын материалдардың пайызы, қайта пайдалануға жарамды немесе компостталатын материалдардың пайызы. Өнімді пайдалану процесінде энергия/отын/парниктік газдарды пайдалану тиімділігі.

	"Эко-тұрақты", "Қоршаған ортаға арналған дизайн", "Эко-белгі" немесе ұқсас белгілері бар өнімдердің пайызы.
Өнімнің қауіпсіздігі	Өнімнің қауіпсіздігін сақтамағаны үшін есептелген және төленген айыппұлдар. Өнімді кері қайтарып алу саны; қайтарып алынған өнімнің барлық бірлігі. Өнімді тұтынушылардың алаңдаушылығын тудыратын химиялық заттарды анықтау және басқару процесі.
Деректердің құпиялылығы	Клиенттер туралы ақпаратты жинау, пайдалану және сақтау саясаты мен практикасы. Екінші мақсат үшін клиенттік ақпарат жиналатын пайдаланушылардың пайызы, берілген ақпаратты пайдалануға келісім білдірген адамдардың пайызы.

ЭТИКА

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті басқару (кодекстер, саясат, ескерту және тәсілдер).
Бәсекелестік	Бәсекелестік және монополияға қарсы ережелер мен қағидаларды бұзғаны үшін айыппұлдар мен есептеулер, ірі айыппұлдар мен түзету әрекеттерінің сипаттамасы.

ЖЕТКІЗУШІЛЕР ТІЗБЕГІ

Жеткізушілер	Әлеуметтік және экологиялық өлшемдерге сәйкес таңдалған жеткізушілердің пайызы және олардың мониторингі.
Материалдар	Қайталама шикізаттан және жаңартылатын ресурстардан алынатын шикізаттың пайызы. "Сыни материалдар" шығындарының пайызы.

Бағалы қағаздардың
рұқсаттама
бастамашыларымен
ақпараттар ашудың
ережелеріне

5 қосымша

Корпоративтік басқару бойынша қызметтің негізгі көрсеткіштерінің

ТІЗІМІ

ESG міндеттемесі

Корпоративтік басқарудың тұжырымдамалық негізі Эмитенттің Корпоративтік басқару кодексі мен Әдеп кодексінің бар ма? (иә/жоқ).

Корпоративтік басқару жөніндегі маман Эмитентте корпоративтік басқару саясаты мен практикасын қадағалауға жауапты тағайындалған лауазымды тұлға/орган бар ма? (иә/жоқ)

Директорлар кеңесінің (Қадағалау кеңесінің) құрылымы және жұмыс істеуі

Кеңестің тәуелсіздігі Кеңес мүшелерінің жалпы санынан кеңестің тәуелсіз мүшелерінің пайызы.

Кеңес құрамындағы әртүрлілік Ұйымның акционерлері/құрылтайшылары болып табылатын, кеңес құрамындағы әйелдердің пайызы.

Аудит жөніндегі комитет Аудит жөніндегі комитеттің барлық мүшелері қаржылық сауатты, атқарушы емес директорлар болып табыла ма, сондай-ақ олардың біреуі тәуелсіз болып табыла ма? (иә/жоқ)

Рөлдер мен міндеттер Кеңес стратегия мен негізгі саясатты бекітеді ме? (иә/жоқ)

Бақылау ортасы

Ішкі аудит Эмитенттің ішкі аудитті жүзеге асыратын бөлімшесінде рөлдер, міндеттер мен есеп беру жолдарын белгілейтін ереже бар ма? (иә/жоқ)

Тәуекелдерді басқару Эмитенттің тәуекелдер жөніндегі бөлімшесі тәуекелдер жөніндегі кеңеспен/комитетпен өзара іс-қимылды және тиісті есептерді ұсынуды жүзеге асыра ма? (иә/жоқ)

Комплаенс COMPLAENС функциясы аудит жөніндегі комитет алдында есеп бере ме? (иә/жоқ)

Ақпаратты ашу және ашықтық

Жылдық есеп ESG ақпараты эмитенттің жылдық есебіне немесе тұрақты даму есебіне енгізілген бе? (иә/жоқ).

Тәуекелдер туралы ақпаратты ашу Эмитенттің жылдық есебіне тәуекелдер және тәуекелге тәбетінің сипаттамасы кіреді ме? (иә/жоқ).

Миноритарлық акционерлермен жұмыс істеу

Дауыс беруге тең құқығы Барлық акционерлердің бірдей кластағы: (1) теңдей дауыс беру; (2) жазылу; және (3) дауыс беру құқығы бар ма? (иә/жоқ)

Тең тәсілдеме Миноритарлық акционерлердің акцияларды бірлесіп сату (tag-along right) құқықтары бекітілді ме? (иә/жоқ)

Меншік құқығы туралы Соңғы бенефициарлық меншік иесі туралы ақпарат көпшілікке

ақпаратты ашу	жария етіле ме? (иә/жоқ)
Мүдделілікпен жасалатын мәмілелер	Акционерлер тарапынан белгілі бір сомадан асатын мүдделілік бар мәмілелерді мақұлдауға қатысты эскалация механизмін қамтитын саясат бар ма? (иә/жоқ)
Дивидендтік саясат	Дивидендтік саясат көпшілікке ашыла ма? (иә/жоқ)
Басшылардың сыйақысы	Эмитент басшыларының сыйақы мөлшерін анықтау акционерлер/құрылтайшылар тарапынан талқылауға және мақұлдауға жатады ма? (иә/жоқ)

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл

Сыртқы коммуникациялар және шағымдарды қарау механизмдері	Директорлар кеңесі (қадағалау кеңесі) шағымдарды қарау механизмін қадағалауды жүзеге асыра ма? (иә/жоқ)
Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл	Мүдделі тараптар мен директорлар кеңесі (Қадағалау кеңесі) арасында экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мәселелер бойынша консультацияларға қатысты процедуралар бар ма? (иә/жоқ)

Бағалы қағаздардың
рұқсаттама
бастамашыларымен
ақпараттар ашудың
ережелеріне

6 қосымша

ESG салалық ерекшеліктері бойынша

Ж Е Т Е К Ш І Л І К

Кіріспе

Салалық маманданым эмитенттің ESG материалдық мәселелерін анықтауда өте маңызды фактор болып табылады. Осы Ережелердің 3 қосымшасында белгіленген талаптарда ұсынылған мәселелер экономиканың барлық салаларына немесе көпшілігіне қатысты болғандықтан, оларды нақты бизнес-модельдерге және ресурстарды пайдалануға ерекше назар аудара отырып, эмитенттің салалық секторының контексінде қарау керек. Эмитенттер жылдық есепті құрылымдау үшін талаптарды, ал осы Жетекшілікті эмитенттің салалық маманданымының мәселелерін біріктіру үшін пайдалануы тиіс.

Эмитенттер өз қызметінің саласына байланысты өндіруші салалардағы еңбек жағдайлары мен қауіпсіздіктен бастап, қызмет көрсету және қаржы салаларында оқыту мен кемсітушілікке дейін өзгеруі мүмкін түрлі мәселелерге тап болады.

Экологиялық зардаптар көптеген салаларға ортақ, бірақ олар өндіріс тізбегінің әртүрлі нүктелерінде және әртүрлі қарқындылықта көрінуі мүмкін. Мысалы, тау-кен өндірісі өз өнімдерін өндіру немесе тасымалдау арқылы қоршаған ортаға әсер етеді, ал қаржы институттары қоршаған ортаға зиян келтіретін жобаларды қаржыландыру арқылы экологиялық салдарға әкелуі мүмкін.

Жалпы ESG сұрақтарын сипаттаумен қатар, ұйымдар өз салаларына тән ESG мәселелерін де қарастыруы керек.

Осы Жетекшілікте мұнай-газ секторының және қаржылық қызметтер секторының алдында тұрған, мынадай салалық жетекшіліктерді пайдалана отырып дайындалған неғұрлым өзекті салалық мәселелердің қысқаша мазмұны берілген:

- Орнықты даму есеп берушілігі стандарттары жөніндегі кеңес (SASB);
- Жаһандық есеп беру бастамасы (GRI);
- Мұнай өнеркәсібі өкілдерінің қоршаған ортаны қорғау жөніндегі халықаралық қауымдастығының (IEPICA), Мұнай-газ өнеркәсібінің экологиялық және әлеуметтік мәселелер жөніндегі жаһандық қауымдастығының (IPIECA) есеп берушілігі бойынша нұсқамалар.

Осы Жетекшілік сондай-ақ IFC қызметінің стандарттарын қоса алғанда, Дүниежүзілік банк тобының және халықаралық қаржы корпорациясының (IFC) нұсқаулықтарына негізделген.

Осы Жетекшілік мұнай-газ секторы мен қаржылық қызметтер секторы үшін неғұрлым елеулі және ерекше болып табылатын ESG жалпы мәселелерін қамтиды, сондай-ақ онда SASB, GRI, IEPICA және IFC ұсынатын көрсеткіштердің тиісті мысалдары бар осы мәселелердің осындай секторлар үшін неліктен маңызды екендігі туралы қысқаша мазмұндама берілген.

Дәйекті және салыстырмалы экологиялық және әлеуметтік ақпараттың маңыздылығы

Мұнай-газ саласына шетелдік инвесторларды тарту мақсатында ұйымдарда экологиялық және әлеуметтік мәселелер бойынша дәйекті және салыстырмалы ақпарат болуы қажет. Бұл мұнай-газ ұйымдары осы саладағы жалпы және салалық ерекшеліктер мен қызметтің негізгі көрсеткіштері туралы хабарлап қана қоймай, сондай-ақ қамту, есеп берушіліктің анықтамалары мен критерийлерін қамтитын ақпаратты дайындаудың халықаралық танылған әдіснамасын пайдалануы тиіс дегенді білдіреді.

Қосымша ақпаратты Халықаралық мұнай және газ өндірушілер қауымдастығы (IOGP) жариялаған деректерді ұсыну нұсқаулығынан және IEPICA және IPIECA жариялаған тұрақты даму туралы есеп беру нұсқаулығынан қараңыз.

МҰНАЙ-ГАЗ СЕКТОРЫ

Мұнай-газ секторы мұнай мен газды барлау және өндіру, оларды сақтау және тасымалдау, қайта өңдеу және маркетинг сияқты салаларды қамтиды. Осы салаларда жұмыс істейтін компаниялар ресурстарды пайдалану қарқындылығына және қоршаған ортаға әсеріне байланысты талаптарда көрсетілген көптеген ESG сұрақтарына, сондай-ақ тиісті компаниялардың бизнес-модельдері мен жұмыс жағдайларына ғана тән бірқатар сұрақтарға тап болуы мүмкін.

1. Мұнай-газ секторы салаларының жалпы экологиялық және әлеуметтік мәселелеріне мыналар жатады:
  - парниктік газдар шығарындылары;
  - ауа сапасы;
  - қалдықтар мен қауіпті материалдар;
  - су ресурстарын басқару;
  - биологиялық әртүрлілік,
  - халықпен байланыс;
  - қызметкерлердің қауіпсіздігі;
  - сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес.
2. Жалпы салалық мәселелерге қатысты қызметтің қосымша негізгі көрсеткіштерінің мысалдары:

Мәселе	Ключев қызметінің көрсеткіштері
Жергілікті атмосфералық ауаның сапасы	Өндірістік қызмет нәтижесінде өскен көмірсутекті газдың мөлшері.
Биологиялық әртүрлілік	Жойылып кету қаупі төнген жануарлар мен өсімдіктер дүниесі түрлерінің қорғалатын мәртебесі немесе мекендеу орны бар аумақта немесе учаскелерге жақын орналасқан мұнай мен газдың (1) дәлелденген және (2) ықтимал қорлары.
Қалдықтар мен қауіпті материалдар	Қалдық қалдықтардың жалпы салмағы (т), өңделген материалдардың пайыздық құрамы. Қайта өңдеу қалдықтарының жалпы салмағы (т), қайта өңделген материалдардың пайыздық құрамы. Дренаж жүргізілетін игеру орындарының пайыздық үлесі: (1) болжанып отыр, (2) қарқынды қысқаруда және (3) қалпына келтіру жұмыстары жүргізілуде.

Мәселе	Ключев қызметінің көрсеткіштері
Су ресурстарын басқару	Өндірілетін судың және кері ағынның көлемі; пайыздық құрамы: (1) су төгінділері, (2) су бүркулері, (3) айналымдағы су; тасталған судағы көмірсутектердің құрамы. Жер асты немесе жер үсті суларының сапасы бастапқы деңгеймен салыстырғанда нашарлады. Алынған тұщы судың жалпы көлемі, тұтынылатын тұщы судың жалпы көлемі.
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет	Табыс туралы ақпараттың ашықтығы жөніндегі саясат пен бағдарламаларды сипаттаңыз

3. Мұнай-газ секторы салаларының ерекше мәселелеріне мыналар жатады:

1) экологиялық таза отын және қазбалы отынды алмастырғыштар.

Климаттың өзгеруі және ауаның ластануы мұнай-газ компанияларына сыртқы ұйымдардың көбірек таза отын түрлерін, мысалы, биоотын сияқты, сондай-ақ жаңартылатын энергия көздерін пайдалану арқылы қысым жасайды;

2) жазатайым оқиғалардың алдын алу.

Мұнай мен газды барлау, тасымалдау немесе өңдеу кезеңдеріндегі жазатайым оқиғалар төтенше жағдайлар мен аварияларды басқарудың күрделі процедураларын қажет ететін маңызды әлеуметтік және экологиялық салдарға әкелуі мүмкін;

3) халықпен байланыс.

Мұнай мен газды барлау және өндіру қызметі жергілікті тұрғындарға оның қауіпсіздігі мен экономикалық әл-ауқатын қамтамасыз ету үшін қосымша қадамдар жасауды талап етеді. Мәжбүрлеп көшіру және жергілікті халықтың өмір сүру қаражатына ықпал ету мәселелерін қамтиды;

4) климаттың өзгеруінің мұнай мен газ қорына әсері.

Климаттың өзгеруін азайту жөніндегі күш-жігер мұнай-газ компанияларының барлық мұнай және газ қорларын коммерциялай алмауына қауіп төндіреді, сондықтан бұл күш-жігер мұндай компаниялардың болашақ өсуіне және нарықтық құнына айтарлықтай әсер етуі мүмкін;

5) пайдаланудан шығару.

Мұнай және газ ұйымдары пайдаланудан шығаруға және қызмет ету мерзімі аяқталатын өндірістік алаңдарды қалпына келтіруге жауапты болады. Пайдаланудан шығару жөніндегі іс-шараларды жоспарлау қоршаған ортаны қорғау, қауіпсіздік және жергілікті мүдделі тараптарды қатысуға тарту мәселелерін қамтуы тиіс.

4. Арнайы салалық мәселелерге қатысты қызметтің негізгі көрсеткіштерінің мысалдары:

Мәселе	Қызметтің негізгі көрсеткіштері
Экологиялық таза отын және қазбалы отынды алмастырғыштар	Тұрақтылық критерийлеріне сәйкес өндірілген және сатып алынған биоотынның көлемі. Жаңартылатын отын түрлерінің көлемі бойынша мыналар арқылы қол жеткізілетін міндеттемелердің үлесі: (1) жаңартылатын отын түрлерін өндіру, (2) жаңартылатын отын түрлерінің "бөлек" есептік бірліктерін сатып алу. Жұмыс істемейтін мақсатты нарықтың жалпы көлемі және жақсартылған сипаттамалары бар биоотын нарығының үлесі, сондай-ақ тиісті инфрақұрылым.
Жазатайым	Экономикалық қызмет түрлері бойынша өндірістік қауіпсіздік

Мәселе	Қызметтің негізгі көрсеткіштері
оқиғаларды болдырмау	жөніндегі іс-шаралар саны. Зардаптарының үлкен ауқымы (1 деңгей) немесе салдарларының аз ауқымы (2 деңгей) бар жазатайым оқиғалар немесе авариялар кезіндегі өндірістік қауіпсіздік жөніндегі іс-шаралар. "Қауіпсіздікті авариялық қорғау жүйелеріне қауіп-қатер" көрсеткішінің деңгейі. Қауіпсіздікті басқару жүйесінің өндірістік тәртібін және нәтижелілігін бағалау мәселелерін талқылау.
Халықпен байланыс	Жергілікті тұрғындармен қақтығыс болған аумақтағы немесе оған жақын жердегі пайдалы қазбалардың (1) дәлелденген және (2) ықтимал қорлары. жергілікті халықтың аумағында немесе оған жақын жерлерде (1) дәлелденген және (2) ықтимал резервтер. Қоғамның наразылығы немесе эмитенттің/оның жобасының нәтижесінде адамдардың өмір сүру деңгейі (саны) әсер еткені туралы қоғамдық даулар. Түзету әрекеттерінің сипаттамасы. Эмитент қызметінің нәтижесінде талап етілген халықты мәжбүрлеп көшіру жағдайларының саны және/немесе сипаттамасы (мұндай ақпаратты ашуға рұқсат болған жағдайда). Күш қолданумен мәжбүрлеп қоныс аударуға және шығаруға байланысты сот процестері, халықтың шағымдары немесе жария даулар (саны). Түзету әрекеттерінің сипаттамасы. Қауіпсіздік қызметінің қаулысы, саясаты немесе кодексі және жергілікті халықпен өзара іс-қимыл (иә/жоқ). Сипаттамасын ұсыну. Жергілікті халыққа қатысты қауіпсіздік қызметі саласындағы ірі инцидентке байланысты сот процестері, халықтың шағымдары немесе жария даулар (саны). Түзету әрекеттерінің сипаттамасы.
Климаттың өзгеруінің мұнай мен газ қорына әсері	Көмірқышқыл газының шығарындыларына квоталардың құнын ескеретін болжамды бағаларға қатысты көмірсутектер қорлары деңгейінің сезімталдығы. Көмірсутегі шикізатының дәлелденген қорына негізделген көмірқышқыл газы шығарындыларының болжамды көлемі.
Пайдаланудан шығару	Эмитент басшылығының: (1) теңіз активтерін; және (2) жерүсті активтерін пайдаланудан шығару операцияларын жоспарлауға және орындауға көзқарасы.

ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ СЕКТОРЫ

Қаржылық қызметтер секторы мынадай қызмет түрлеріне қатысатын ұйымдардан тұрады: активтерді басқару (жеке капиталды қоса алғанда), коммерциялық банк ісі, коммерциялық қаржыландыру (сауданы қаржыландыруды, активтерді қаржыландыруды және лизингті қоса алғанда), инвестициялық-банктік қызмет, брокерлік қызмет және сақтандыру.

Талаптарда көрсетілген қоршаған орта проблемалары мен әлеуметтік мәселелердің көпшілігі қаржы институттарына тікелей қатысы жоқ. Керісінше, бұл проблемалар оларға жанама түрде қаржы институттары инвестиция салатын немесе несие беретін компаниялар арқылы қатысты. Сонымен қатар, бұл сектор оған тән көптеген ESG проблемаларына тап болады.

1. Қаржылық көрсетілетін қызметтер секторы үшін неғұрлым елеулі жалпы экологиялық және әлеуметтік мәселелерге мыналар жатады:

- 1) қызметкерлер: әртүрлілікке, тең мүмкіндіктерге және кәсіби адалдыққа назар аударыңыз;
- 2) этика: алаяқтықпен күресу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және нарықты айла-шарғы жасау;
- 3) жоғары басшылық бекіткен табиғат қорғау және әлеуметтік саясатты қоса алғанда, табиғат пайдалану және қоғамдық мүдделерді қорғау жүйесі және шағымдарды беру мен қараудың тиімді тетіктері.

Ұсынылған ESG жалпы мәселелерінің кейбіріне қатысты есептерді дайындау кезінде, қаржылық қызмет көрсететін, эмитенттер сала үшін неғұрлым ерекше болып табылатын қызметтің қосымша негізгі көрсеткіштерін қарастыруы тиіс.

2. Жалпы салалық мәселелер үшін қызметтің қосымша негізгі көрсеткіштерінің мысалдары:

Сұрақ	Қызметтің негізгі көрсеткіштері
Кәсіби адалдық	Кәсіби адалдықты қамтамасыз ету және мүдделерді сақтау үшін көшбасшылық тәсілінің сипаттамасы.
Құқықтық және нормативтік базаны басқару	Алаяқтық, монополияға қарсы қызмет, еркін бәсекелестікті бұзу практикасы, нарықты айла-шарғы жасау, заңсыз іс-әрекеттер және басқа да салалық нормативтік ережелерге байланысты сот талқылаулары нәтижесінде келтірілген шығындардың жалпы сомасы. Бұзушылықтар туралы ақпараттандыру саясатының саясаты мен процедураларының сипаттамасы.

3. Ерекше салалық мәселелерге қаржы қызметтері секторы үшін неғұрлым елеулі мәселелер жатады:

- 1) қаржылық қызметтермен қамту. Қаржы институттарының коммерциялық қызығушылығы мен әлеуметтік жауапкершілігі бар қызметтеріне халықтың әр түрлі топтарының, қызметтерді тиісті көлеміне қол жеткізе алмайтын, сондай-ақ аз қамтылған адамдар, шағын және орта компаниялар үшін қол жетімділігін қамтамасыз ету, олар;
- 2) ESG-ді несиелік және қаржылық талдауға біріктіру. ESG факторлары компанияларға, олардың активтеріне және қаржы институттары қаржыландыратын жобаларға айтарлықтай әсер етуі мүмкін, сондықтан несиелік және қаржылық талдауларға, сондай-ақ операциялық, қаржылық, құқықтық және басқа тәуекелдерге арналған тәуекелдерді басқару жүйелеріне біріктірілуі керек. ESG негізіндегі несиелеу мен инвестициялар оң экологиялық және әлеуметтік артықшылықтарға ие және жаңа табыс ағындарын тудыруы мүмкін. Қаржы институттары экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерді басқару үшін қолданылатын стандарттарды сипаттауы керек;
- 3) деректер қауіпсіздігі. Қаржы институттары ең жақсы қызметтерді ұсыну мақсатында

(1) жаңа технологиялар мен тұтынушылық деректерді пайдалану және (2) деректердің ағып кетуінен және оларды жасырын мақсаттар үшін заңсыз пайдаланудан қорғау арасында тепе-теңдік орнатуы керек.

4. Нақты салалық мәселелерге қатысты қызметтің негізгі көрсеткіштерінің мысалдары:

Мәселе	Қызметтің негізгі көрсеткіштері
Қаржылық қызметтермен қамту	Банктік шоты жоқ, банк мекемелерінің негізгі қызметтеріне қол жеткізе алмайтын немесе тиісті сапада немесе тиісті көлемде қызмет алмайтын клиенттер үшін қаржылық сауаттылықты арттыру жөніндегі бастамаларға қатысушылардың саны. Шағын бизнесті және жергілікті халықты дамытуды көтермелеуге бағытталған бағдарламалар бойынша берілген өтелмеген кредиттердің (1) саны және (2) сомасы.
ESG несиелік және қаржылық талдауға біріктіру	Келісімдердің немесе мәмілелердің талаптарына енгізілген клиенттердің экологиялық және әлеуметтік талаптарды жүзеге асыруы мен сақтауына мониторинг жүргізу жөніндегі іс-шаралар. Оң және теріс әсер ету мәніне алдын ала экологиялық тексеруге немесе әлеуметтік тексеруге жататын активтердің пайызы. Салалар бөлінісінде кредиттік және өнеркәсіптік тәуекелдер. Несие процесіне экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік факторлардың интеграциялану дәрежесін талқылау. Климаттың өзгеруіне, табиғи ресурстардың жетіспеушілігіне, адам құқықтарын қорғау мәселелеріне және ұйымның тұрақты дамуына байланысты басқа да трендтерге байланысты несиелік портфель үшін несиелік тәуекелді талқылау.
Деректер қауіпсіздігі	Деректер қауіпсіздігінің бұзылу тәуекелдерін анықтау және жою бойынша басшылықтың тәсілін талқылау. Деректердің ағып кету саны, клиенттердің жеке деректерін қамтитын пайыз, зардап шеккен клиенттер саны.

Бағалы қағаздардың
рұқсаттама
бастамашыларымен
ақпараттар ашудың
ережелеріне

7 қосымша

Биржаның құзыретті тұлғаға қоятын

ТАЛАПТАРЫ

1. Минералдық ресурстар немесе мұнай мен газ бойынша жария есептер дайындауға құқығы бар құзыретті тұлға, оның ішінде Тәуелсіз құзыретті тұлға мынадай талаптарға сәйкес келуі тиіс:
  - 1) геология және тау-кен саласында немесе геология, мұнай және газ саласында кәсіби болу;
  - 2) (егер акциялар эмитенті минералдық ресурстар саласындағы жер қойнауын пайдаланушы болып табылса) өз жұмысында CRIRSCO көпшілікке есеп берушілік стандарттарының талаптарын сақтайтын және мүшелікті тоқтата тұру немесе одан айыру мүмкіндігін қамтамасыз ететін тәртіптік процедураларды қарастыратын, өзара мойындалған халықаралық кәсіптік ұйымдарды қоса алғанда, мойындалған кәсіптік ұйымның мүшесі немесе толық мүшесі болу;
  - 3) (егер акциялар эмитенті мұнай және газ саласындағы жер қойнауын пайдаланушы болып табылса) инженерлердің, геологтардың немесе басқа да осыған ұқсас ғылымдардың кәсіби ұйымының мүшесі болып табылады, оның кәсіби қызметі мұнай резервтерімен, шартты және перспективалы ресурстармен жұмысты, оларды бағалауды және/немесе аудитті қамтиды және мұнай және газ бойынша геологиялық есеп берушілік стандарттарына негізделген;
  - 4) кен орындарының геологиялық-өнеркәсіптік типтерінің/кендену типтерінің объектілерінде және ол орындауы тиісті жұмыстардың бейіні бойынша кемінде бес жыл жұмыс тәжірибесінің болуы;
  - 5) геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелерін бағалауға тарту кезінде-осы салада тиісті тәжірибесі бар болуы керек;
  - 6) минералдық ресурстарды немесе мұнай мен газды бағалауға тарту кезінде (осындай бағалаудың орындалуын қадағалауға) – минералдық ресурстарды немесе мұнай мен газды алдын ала және егжей-тегжейлі геологиялық-экономикалық бағалау саласында нақ осы өндірістік тәжірибесі болуы тиіс;
  - 7) минералдық ресурстар немесе мұнай мен газ қорларын бағалауға тарту кезінде (осындай бағалаудың орындалуын қадағалауға) – оның біліктілігі кен орындарын геологиялық-экономикалық бағалаудан басқа, минералдық шикізатты немесе мұнай мен газды (қорларды) өндірудің және пайдалы қазбалар кен орындарын игерудің экономикалық тиімділігін бағалау мәселелерін қамтуы тиіс.
2. Өртүрлі геологиялық-өнеркәсіптік үлгідегі кен орындарындағы геологиялық зерттеу тәжірибесіне қосымша геологиялық-барлау жұмыстарының нәтижелерін, сондай-ақ минералдардың немесе мұнай мен газдың ресурстары мен қорларын бағалау үшін жауапкершілікті қабылдайтын құзыретті тұлға кен орнының осы үлгісінде (және соған ұқсас кен орындарының үлгілерінде) орындалатын барлау қазбаларын сынамалау және талдамалық зерттеулер бойынша өндірістік тәжірибеге ие болуы тиіс, өйткені құзыретті тұлға алынатын нәтижелердің сенімділігіне әсер ететін проблемалардың ерекшелігін білуі тиіс. Сонымен қатар, ол осы типтегі пайдалы қазбаларды өндіру және өңдеу әдістері туралы белгілі бір түсініктерге ие болуы керек.

3. Құзыретті тұлға өзінің жұмысын мәртебесі бойынша оған тең әріптестермен талқылау қабілетіне толық сенімді болуы және оларға пайдалы қазбалардың тиісті түрлерінде, кен орындарының түрлерінде және нақты объектілердегі жағдайларда өзінің құзыреттілігін көрсетуі тиіс. Күмән болған кезде құзыретті тұлға тиісті салалардағы жұмыс тәжірибесі мен сарапшылардың беделі бар консультанттардың қызметтерін пайдалануға немесе құзыретті тұлға рөлінде әрекет ету ұсынысын қабылдамауы тиіс.
4. Құзыретті тұлға геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелерін, сондай-ақ минералдардың немесе мұнай мен газдың ресурстары мен қорларын бағалау үшін, сондай-ақ өзінің "командасының" басқа мүшелері толық немесе ішінара дайындаған барлық бастапқы құжаттаманың сапасы үшін жалпы жауапкершілікті өзіне алуы тиіс, жасалған ұжымдық жұмыстың сапасына қанағаттандырылуы тиіс және өз әріптестерінің үлесін қолайлы деп санауы тиіс.